

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

KATEDRA VEŘEJNÉ SPRÁVY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

VEŘEJNÝ PROSTOR

Předkládá: Bc. Miroslava Kokošková

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Miroslava KOKOŠKOVÁ
Osobní číslo:	R22N0013P
Studijní program:	N0421A220001 Veřejná správa
Téma práce:	Veřejný prostor
Zadávací katedra:	Katedra veřejné správy

Zásady pro vypracování

1. úvod
2. teoretická část
3. analytická část
4. závěr
5. seznam použitých zdrojů

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1.
KRATOCHVÍL, Petr, ed. *Veřejný prostor v ohrožení?: aktuální problémy městského veřejného prostoru z pohledu společenskovedních disciplín*. Praha: Artefactum, 2018. ISBN 978-80-88283-18-8.
ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Veřejné prostory v územně plánovacím prostoru*. Brno: Vysoké učení technické, Fakulta architektury, Ústav teorie urbanismu, 2003. ISBN 80-214-2505-9.
Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 7. února 2024

Čestné prohlášení

Já, Bc. Miroslava Kokošková, čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Veřejný prostor“ vypracovala samostatně s použitím odborné literatury a pramenů, které jsou uvedené v této práci.

V Horušanech, dne 24. 03. 2024

podpis

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé diplomové práce panu JUDr. Tomáši Loudovi, za jeho odborné rady při konzultacích a za čas, který mi věnoval pro vypracování této diplomové práce.

Ráda bych touto cestou poděkovala i mé mamince Miroslavě Kindlové, která mi je velkou podporou a oporou ve všech ohledech.

Velké poděkování patří i mému partnerovi Ladislavu Černému, který se mnou objížděl obce.

Obsah

Úvod	1
TEORETICKÁ ČÁST	2
1. Historie veřejného prostoru.....	2
2. Veřejný prostor	6
2.1. Definice.....	6
2.2. Aktivity ve veřejném prostoru	9
2.3. Vybavení veřejného prostoru.....	9
2.4. Typologie veřejných prostranství.....	10
2.4.1. Ulice	11
2.4.2. Náměstí.....	11
2.4.3. Parky.....	12
2.4.4. Nábřeží, náplavky.....	13
2.4.5. Pasáže, průchody a vnitrobloky	13
2.5. Soukromý vs veřejný zájem.....	14
2.5.1. Soukromý zájem.....	14
2.5.2. Veřejný zájem	15
2.6. Dělení prostoru z hlediska vlastnictví	16
2.6.1. Veřejné prostory.....	16
2.6.2. Poloveřejné prostory.....	16
2.6.3. Soukromé prostory	17
2.6.4. Polosoukromé prostory.....	17
2.6.5. Gated communities.....	18
2.7. Hřbitovy jako veřejný prostor	18
2.8. Živá kultura ve veřejném prostoru	20
2.9. Město a veřejný prostor	20
2.9.1. Participace.....	21

3. Obce	23
3.1. Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích	23
3.2. Veřejný prostor v menších obcích	26
ANALYTICKÁ ČÁST	27
Rozdíl mezi obcí a městem	27
Navštívené obce	29
Co se v obci nachází	57
Závěr	59
Resumé	61
Klíčová slova	61
Key Words	61
Seznam literárních zdrojů	62
Seznam použitých zákonů	63
Seznam webových zdrojů	63
Ostatní zdroje	65
Zkratky	65
Seznam obrázků	66
Seznam tabulek	68
Přílohy	68

Úvod

„Pokud veřejný prostor dokáže nekonfliktně navádět lidi tak, aby se vstřícně kontaktovali, je to pro mě nejvyšší míra jeho kvality.“ — Josef Pleskot, český architekt¹

Tato diplomová práce se zabývá veřejným prostorem. Skládá se z teoretické a analytické části. V teoretické části se autorka v první kapitole krátce rozepisuje o historii veřejného prostoru, v druhé kapitole se zabývá základním pojmem „veřejný prostor“ a třetí kapitola patří obcím. Druhá kapitola obsahuje podkapitoly, ve kterých je následně zabýváno aktivitami ve veřejném prostoru, jeho typologií i dělením veřejného prostoru a dalšími důležitými pojmy. Třetí kapitola se hlavně zaměřuje na zákon o obcích.

Analytická část diplomové práce je vlastním šetřením zaměřena na splnění cíle této práce. Cílem diplomové práce je zjistit, jak funguje a vypadá veřejný prostor v meších obcích a v částech obcí Plzeňského kraje. Vlastní šetření bude probíhat osobním projížděním a pro lepší představu, jak to v dané obci vypadá, i fotodokumentací obcí. Zaměřeno bude na určitá místa a věci, jestli se v dané obci nachází nebo nenachází. Dále u několika obcí budou zjišťovány informace od místních obyvatel, jak v dané obci funguje život.

Pro pochopení, proč je zrovna toto zvoleno jako cíl diplomové práce, je zmíněn i protiklad, jak funguje veřejný prostor ve městech, což bude pramenit hlavně z osobních zkušeností autorky. Je ale předem jasné, že veřejný prostor ve městech je více využíván než na vesnicích, protože nabízí širší možnosti jeho využití.

---

¹ Josef Pleskot citát: „Pokud veřejný prostor dokáže nekonfliktně navádět lidi tak, aby se vstřícně kontaktovali, je to pro mě nejvyšší míra je...“ (citaty.net) ; [online]. [cit. 29. 10. 2023]

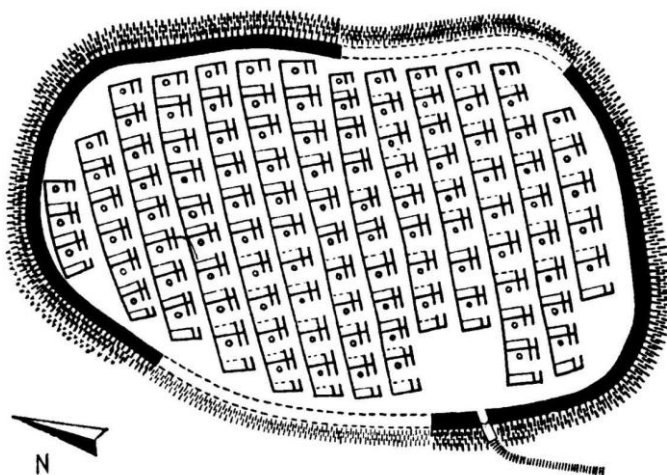

TEORETICKÁ ČÁST

1. Historie veřejného prostoru

Počátky vzniku veřejného prostoru spadají až do pravěku a starověku, kdy vznikala první osídlení, která měla mezi sídly volné prostory, jenž se dá považovat za prvotní vznik veřejného prostoru. Byly to prostory, které neměly zcela jasně danou formu, ale lidi zde navazovali společné kontakty a tím dali první důležitý směr. Později v těchto volných prostorech začalo docházet i ke směně zboží, lidé se zde scházeli ve větších počtech a více využívali tato volná místa.²

Příkladem změny podoby sídel předměstského osídlení z období 1 800 – 1 700 před naším letopočtem je polský Biskupin. Sídlo, které má hradby, tvořené třinácti řadami domů, úzké ulice a dokonce i s náměstím, kde se lidé mohli sházet.³

Obr. č. 1 – Biskupin; zdroj: <https://medievalheritage.eu/pl/strona-glowna/zabytki/polska/biskupin-grod/>

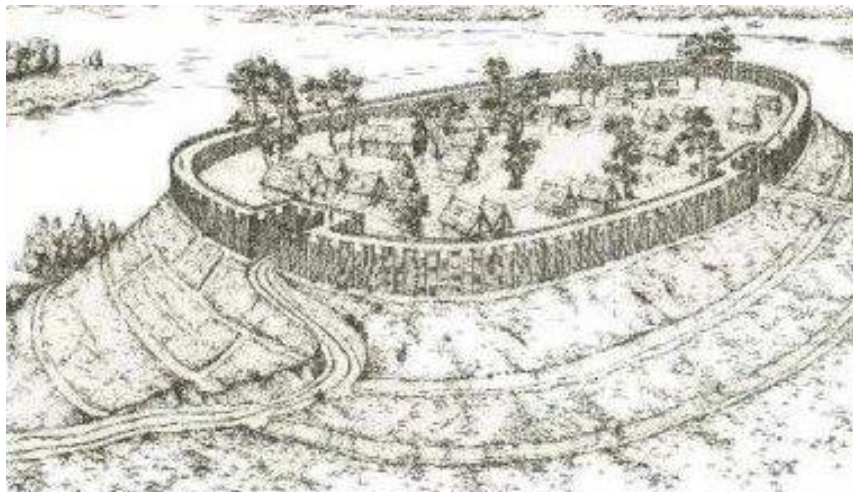
Dalším důkazem vzniku osídlení v těchto období byla keltská oppida z 2. - 1. století před naším letopočtem. Oppidy jsou opevněná sídla hradbami, ve kterých se nejen bydlelo, ale i se v opevnění prováděl obchod, správa kmenového území či se zde konaly duchovní akce. V hojném počtu se nacházela oppida i na našem území, jedná se

---

² ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9, str. 27

³ tamtéž, str. 28

například o oppidum Závist, které je jedno z největších keltských sídel ve střední Evropě, dále o oppida Stradonice na vrcholu zvaném Hradiště, Třísov v okrese Český Krumlov, Vladař v okrese Karlovy Vary, Hrazany v okrese Příbram a další.⁴

Obr. č. 2 – Oppidum; zdroj: <http://www.pohanstvi.net/inde.php?menu=keltioppida>

Ve starověkém Řecku se vyskytovaly agory, které lze považovat za první plnohodnotné veřejné prostory, jenž plnily funkci, pro kterou byly vybudovány. Agory byly vybudovány tak, aby byl vymezen prostor podle plánu a bylo jasné, co k čemu slouží. Funkce byla především pro obchodování, ale i ke společenským aktivitám. Jako příklad lze uvést Athénskou agoru, která byla střediskem života, dělo se tam naprosto všechno, trhy všeho možné, shromáždění lidu a různé projevy.⁵

Ve starověkém Římě vznikaly pro tyto společenské funkce fóra, kde lidé mohli obchodovat a scházet se. Ve fórech se také nacházely soudní síně, chrámy, baziliky a i lázně. Příkladem zde může být Fora Romana.⁶ Fora Romana je dnes velmi navštěvováno turisty a jedná se o velký prostor, u kterého už opravdu lze vidět znaky, že se jednalo o účelně se smyslem vybudované prostory.

---

⁴ KELTSKÁ OPPIDA - OPIDUM ZÁVIST, STRADONICE, TŘÍSOV, HRAZANY .: POHANSTVÍ (pohanstvi.net) ; [online]. [cit. 29. 10. 2023]

⁵ ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9, str. 33

⁶ ŠILHÁNKOVÁ, V.: Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: Vysokoškolské učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9, str. 31 - 34

Obr. č. 3 – Fotografie: Fora Romana; zdroj: vlastní

Další etapou historie byl středověk. Ve středověku byl prostor vnímán jako uzavřené místo, protože budovaná městská sídla měla charakter města opevněného hradbami. Nejvýznamnějším typem veřejného prostranství bylo náměstí, jakožto centrální místo využívané k obchodním, tržním a řemeslným aktivitám. Náměstí se zástavbou měšťanských domů a budovou radnice se stává výrazem moci a bohatství města. Jak uvedla Šilhánková ve své knize: „*Středověké veřejné prostory jsou pro nás velmi významné, protože právě ony (byť byly v dalších obdobích různě přestavovány) tvořily základ veřejných prostranství v jádrech většiny našich měst. Jejich půdorysná stopa se od středověku v zásadě nezměnila*“⁷

Zajímavou a bohatou etapou byl dále novověk. Mezi typické styly novověku patří renesance, baroko, klasicismus. V této etapě historie veřejného prostoru se už nejednalo pouze o nahodilou kompozici měst, ale pečlivé plánování výstavby, aby se funkčnost a potenciál míst využil na plno.

Každý styl přinesl něco nového. V období renesance lze hovořit o přestavbě vnitřního prostoru původních měst, hlavně okolo náměstí, aby stavby odpovídaly aktuálním potřebám obyvatelstva i návštěvníků a zároveň dál se mohly rozvíjet. Oproti tomu v období baroka se dost usilovalo o spojení s krajinou, více zeleně, i na úkor funkčnosti a využití potenciálu prostoru.

---

⁷ ŠILHÁNKOVÁ, V.: Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: Vysokoškolské učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9, str. 37 - 40

Klasicismus rovná se další přestavba veřejných prostranství, zaměřeno hlavně na prostorové uspořádání, z důvodu nových městských komunikací. V tomto období se klade důraz na výtvarnou stránku a zároveň i funkčnost. I v období klasicismu se pokračuje ve výsadbě zeleně, ale i tak se mění vzhled ulic, které jsou doplněny o nové prvky, např. veřejné osvětlení. Historický pokrok s sebou přinesl požadavky na rozvoj obytné a relaxační funkce města, i proto nově vznikají sportovní a dětská hřiště.⁸

Velkým zlomem, kdy se konalo dost změn, bylo období na přelomu 19. a 20. století. Z důvodu, že lidé začali více dojíždět na nákupy, dojíždět za prací atd., bylo nutné tomu přizpůsobit dopravní komunikace. Do té doby úzké komunikace, které byly pouze pro malý počet vozidel, se musely rozšířit, čímž se konaly veliké změny.⁹

Ovšem v průběhu času přišly další změny hlavně kvůli dopravě. Víc a víc aut se pohybovalo na komunikacích a potřebovalo i někde parkovat, takže v 2. polovině 20. století se zhoršovala kvalita životního prostředí. Ve veřejných prostorech ubývalo zeleně i náměstí pro setkávání lidí a místo těchto míst vznikala parkoviště pro auta.

---

⁸ ŠTENCEL, Václav; SOUČEK, Vladimír a ŠONSKÝ, Drahoslav. Architektonické úpravy veřejných prostranství. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1983., str. 18 - 22

⁹ ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9, str. 47 - 49

2. Veřejný prostor

Základním pojmem této diplomové práce je „veřejný prostor“. Pod tímto pojmem se toho dá představit mnoho a většina racionálních myšlenek není špatně, protože člověk se v podstatě skoro neustále pohybuje ve veřejném prostoru. Ať už jde o cestu do práce nebo do školy; usednutí na oblíbené lavičky v parku, která může být osvětlená lampou; hraní si na dětském hřišti; procházka po náměstí; čekání na autobus a spoustu dalších příkladů by se našlo. Za veřejné prostory lze považovat všechny nezastavěné prostory mezi budovami a uvnitř budov, které jsou veřejně přístupné.

Jedná se o prostor, ve kterém se každý den pohybujeme nebo můžeme pohybovat, ve kterém se setkáváme s ostatními lidmi, okolí, jež ovlivňuje naše životy. Jelikož to může být cokoli, ale zároveň ne všechno, je proto důležité si předem ujasnit, co se za veřejný prostor považuje a co ne.

Veřejný prostor není jen debatou mezi odborníky a politiky, každý občan by se měl zajímat a starat o veřejný prostor, aby i budoucí generace mohly toho využívat v maximální kvalitě. I při koupi nemovitosti hraje veřejný prostor v okolí bydliště velkou roli při rozhodování, nebo by alespoň měl hrát velkou roli, tím že může velmi ovlivňovat naše životy. Jak píše Pavel Hnilička ve své knize *Sídelní kaše*: „*Bydlení tedy neznamená pouze být v soukromí svého bytu nebo domu, jak se dnes běžně uvažuje. Člověk žije, tedy bydlí, i mimo tuto intimní sféru, venku na veřejnosti. Otázka bydlení není pouze otázkou domu, ale i společných veřejných prostor, kde člověk tráví významnou část svého života.*“¹⁰

2.1. Definice

Termín veřejný prostor vychází z anglického termínu „public space“. Doslovně bychom tento termín mohli chápat zejména ve smyslu jakéhokoliv prostoru, který není součástí sféry soukromého života. K tomuto pojmu není jednotná definice, ale existuje jich celá řada. Mezi známé odborníky, kteří definovali veřejný prostor, patří Markéta Čablová, Jan Gehl nebo Miroslav Kalný.

---

¹⁰ HNILIČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. Brno: ERA, 2005. ISBN 80-7366-028-8., str. 88

Definice podle dánského architekta Jana Gehla zní: „*Veřejné prostory města, nebo obytné zóny, poskytují příležitosti pro setkávání a denní aktivity lidí, umožňují jim být ve společnosti jiných lidí, vidět se a slyšet navzájem a poznávat jednání spoluobčanů v rozličných situacích.*“¹¹

Markéta Čablová definuje veřejný prostor ve své publikaci takto: „*Obecně veřejný prostor slouží jako místo setkávání a komunikace ve všech jejích rovinách od politicko-právní přes sociální až k fyzické podstatě tohoto prostoru.*“¹²

Jelikož na pojem veřejný prostor neexistuje přesně ustanovená jednotná definice, ale existuje jich celá řada od odborníků, protože záleží i na úhlu pohledu, lze si pomoci pojmem „veřejné prostranství“, který je součástí veřejného prostoru, tvoří jeho určitou část. Pro veřejné prostranství existuje definice v zákoně o obcích (zákon číslo 128/2000 Sb.) v paragrafu 34 „*Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*“¹³

Při zaměření na definici ze zákona o obcích zjistíme, že aby se jednalo o veřejný prostor, musí se jednat o prostor, kam může kdokoliv, bez rozdílu rasy, věku, pohlaví atd. Ve většině případů se jedná o prostor, na který se může vstoupit kdykoliv, což znamená, že se nejedná o prostor, který by se uzamykal, avšak jako ochrana proti vandalismu se i některé veřejné prostory musí takto chránit a zamykat.

Avšak pojem „veřejné prostranství“ se úplně nerovná pojem „veřejný prostor“. Rozdíl je v tom, že za veřejné prostranství se považují i prostory ze sféry soukromé. Pro tento pojem se hodí nejlépe ekvivalent z anglického termínu „open space“, takže spíše se jedná o otevřený prostor bez ohledu na to, kdo je vlastníkem.¹⁴

---

¹¹ GEHL, Jan. Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství. Brno: Nadace Partnerství, 2000. ISBN 80-85834-79-0. str. 17

¹² ČABLOVÁ, Markéta. Prostory: průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství. Brno: Partnerství, 2013. ISBN 978-809-0491-861. str. 8

¹³ Zákon č. 128/2000 Sb., § 34

¹⁴ ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9, str. 8

Veřejný prostor lze dělit na fyzický a virtuální. Fyzický prostor jsou například místa uvedené v paragrafu 34 v zákoně o obcích č. 128/2000 Sb. (náměstí, veřejná zeleň, parky atd.) Virtuální veřejný prostor se k nám dostává pomocí novin, televize a internetu.

O fyzickém veřejném prostoru, kterým je již zmíněna například veřejná zeleň, rozhodují orgány obce. Orgány obce mají pravomoc například rozhodovat o zřizování parků, výsadbě keřů i stromů a podobně. I tak se na tvorbě veřejného prostoru podílíme my všichni – ať už se jedná o nápad nebo chování vůči veřejnému prostoru, jeho využívání a péči o tento prostor. I na to zákon o obcích myslí, protože v tomto zákoně dále najdeme v paragrafu 10 písmeno c), že povinnosti k udržování čistoty veřejných prostranství a k ochraně životního prostředí může obec ukládat občanům obecně závaznou vyhláškou.¹⁵

Ve stručnosti lze říci, že veřejné prostory jsou všechny prostory, na které má každý člověk, ať už obyvatel nebo návštěvník, přístup spíše kdykoliv, ale na některé prostory jsou otevírací doby, avšak bezplatně. Cílem veřejných prostorů je, aby se lidé sházeli a měli kde provozovat různé činnosti. Veřejné prostory mají lidi lákat, aby byly navštěvovány.

Hlavní teze doc. PhDr. Petra Kratochvíla v kapitole „Filozofie a městský veřejný prostor“ velmi dobře vystihuje tento pojem: *„Smyslem městského veřejného prostoru (či chcete-li prostranství) je nabízet scénu, na níž se může odehrávat veřejný život, scénu, na níž může probíhat onen dialog o záležitostech společného zájmu. Jen tak se z fyzického prostoru stává prostor veřejný, pokud zde – alespoň latentně – je tato příležitost dána.“*¹⁶

---

¹⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., § 10 písm. c)

¹⁶ Veřejná prostranství: sborník z konference AUÚP ČR, Pardubice 8.-9.11.2018. Brno: Ústav územního rozvoje, 2019. ISBN 978-80-87318-74-4., str. 12

2.2. Aktivity ve veřejném prostoru

Ve veřejném prostoru se provozují tři druhy venkovních aktivity. Jedná se o nezbytné aktivity, volitelné aktivity a společenské aktivity.¹⁷

Nezbytnou aktivitou je již zmíněná cesta do práce nebo do školy, cesta na nákup, čekání na veřejný dopravní prostředek a tak dále. Je to aktivita člověka, která probíhá v podstatě celý rok, za každého počasí, i když se člověku nechce. Oproti tomu aktivity volitelné dělá člověk zcela dobrovolně, když má náladu a je příjemné počasí. Mezi tyto aktivity patří například piknik v parku, slunění se na lavičce u kašny na náměstí, procházka bez cíle, či třeba i pozorování lidí a okolního života. Třetí a velmi důležitou skupinou jsou aktivity společenské. Mezi tyto aktivity už patří i jen pozdrav lidí nebo když se někdo zeptá na cestu, takže jsou zároveň součástí aktivit nezbytných i volitelných. Velmi často se společenské aktivity konají na náměstí, ať už se jedná o běžné setkání známých nebo větší události, jimiž jsou například trhy, slavnosti apod. Další velmi časté místo na konání společenských aktivit jsou parky, například v Borském parku v Plzni je možné potkat dvojici běžců, skupinu lidí házet si s frisbee, vedle další skupinu lidí hrát mudlovský famfrpál, děti pouštět draky na provázku, maminky s kočárky atd.

2.3. Vybavení veřejného prostoru

Vybavení patří mezi klíčové faktory ovlivňující úspěšnost veřejného prostoru. Mimo jiné do klíčových faktorů patří například pocit bezpečí v prostoru, jaké aktivity daný prostor nabízí, kolik se tam schází lidí, zda se tam někdo nový nebude cítit špatně, jaké jsou možnosti dopravy, jak celkově daný veřejný prostor působí a spoustu dalších faktorů.¹⁸

Rozhodně by ve veřejném prostoru neměly chybět sedací prvky, to ať je dané místo sebevíc úžasné, tak zajisté každý někdy ocení možnost si sednout a vydechnout nebo v klidu zavést konverzaci vsedě. Je to nezbytný prvek, na který by se nemělo

---

¹⁷ GEHL, Jan. Města pro lidi. Brno: Partnerství, c2012. ISBN 978-80-260-2080-6., str. 22

¹⁸ ČABLOVÁ, Markéta. Kvalita veřejných prostorů a její rozvoj: faktory rozvoje veřejných prostorů = Quality of public space and its development : factors of public space development : zkrácená verze Ph.D. Thesis. [Brno: VUTIUM], c2005. ISBN 80-214-3073-7., str. 8

zapomínat. K tomu je potřeba doplnit, že v místech posezení je vhodné umístit i odpadkové koše.

Dalším důležitým vybavením jsou přírodní prvky. Ať už se jedná o stromy, keře, květiny nebo udržované jezírko, působí to mnohem příjemněji než jen beton a asfalt. Mezi vybavení veřejného prostoru patří i umělecká díla, aby návštěvníci měli co obdivovat nebo kritizovat.

2.4. Typologie veřejných prostranství

Jak již je zmíněno v kapitole 2.1. Definice – v zákoně o obcích v paragrafu 34 najdeme vyjmenovaná veřejná prostranství, kterými jsou: „*Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*“¹⁹

V této kapitole se zaměříme na charakterizování nejen pojmů ulice, náměstí, parky, ale i na nábřeží, pasáže, průchody a vnitrobloky.

Obr. č. 4 – Fotografie: Plzeň – ulice; zdroj: vlastní

Obr. č. 5 – Fotografie: Plzeň – náměstí; zdroj: vlastní

Obr. č. 6 – Fotografie: Plzeň – park; zdroj: vlastní

---

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, § 34

2.4.1. Ulice

*„Ulice se jako základní prvek osnovy veřejných prostranství významně podílí na celkovém obrazu města.,“*²⁰

Ulice je chápána jako základní prvek veřejného prostoru, avšak není jednoduché vždy docílit rozvržení ulic, aby splňovalo ideály. Ulice by neměly být moc úzké, ale ani moc široké, je důležité dodržet lidské měřítko, aby se lidé v ulici cítili příjemně. Široké ulice mohou dost často působit prázdňe a nebezpečně. Dle Manuálu tvorby životního prostranství ulice patří do měst, zatímco silnice ne, protože funkce ulice není pouze dopravní, ale oproti silnicím dávají větší pocit bezpečí, větší možnost lidem se osobně potkat, zajít si do obchodu a tak podobně.²¹

2.4.2. Náměstí

Náměstí lze chápat jako veřejný prostor, který reprezentuje svoje město. V každém městě se nachází jedno nebo více náměstí, ale většinou pouze jedno je to hlavní, které je dominantou města. Z tohoto důvodu reprezentace města by náměstí měla splňovat určité funkce a požadavky. Jako první bod by přes náměstí neměly jezdit žádné dopravní prostředky, které by snižovaly pocit bezpečí chodců. Další bodem je, že náměstí má být místo, které láká turisty, aby přišli si fotit různé památky, sochy nebo obdivovat vodní prvky, dále láká i místní obyvatele posedět na lavičce, avšak nelze zmínit náměstí jako místo, které by mělo být klidné jen na koukání a posezení. Náměstí by mělo žít, měly by se na něm konat různé trhy, jarmarky, vystoupení, koncerty a další akce.

I když náměstí je zřejmě nejvíce typické, co si člověk představí jako veřejný prostor, tak ani to nemusí být vždy úplně pravda. Podle pana docenta Petra Kratochvíla tak náměstí, které nežije, kde se nekonají žádné aktivity ani lidské kontakty, lze brát

---

²⁰ MELKOVÁ, Pavla. *Manuál veřejné prostranství Praha*. (manuál VP Praha.pdf); [online]. [cit. 14. 2. 2024], str. 33 - 34

²¹ MELKOVÁ, Pavla. *Manuál veřejné prostranství Praha*. (manuál VP Praha.pdf); [online]. [cit. 14. 2. 2024], str. 33 - 34

pouze jen jako fyzický prostor, nikoliv jako veřejný prostor.²² Proto je potřeba o místa pečovat, aby náměstí i jiné veřejné prostory lákala lidi.

Obr. č. 7 – Fotografie: Mikulov – náměstí; zdroj: vlastní

2.4.3. Parky

V parcích se většinou konají volnočasové aktivity. Je to část města, jenž je plná zeleně a tím láká ke sportovním aktivitám jednotlivce i skupiny, či k relaxaci u pikniku nebo na joze a nebo spoustu dalších jiných venkovních aktivit.

Co je krásné, je i užitečné – parky jsou pro město důležité, protože se jedná o ekosystém ve městě, protože nemůže všude být jen beton a asfalt, ale je potřeba i zeleň, která produkuje kyslík. I na ulicích jsou potřebné stromy a další zeleně, aby v létě ulice nebyly tak rozpálené. Avšak parky mají mnoho dalších výhod, mezi kterými jsou například již zmíněná relaxace nebo sportovní aktivity, ale i to, že zeleň spojuje místní komunitu. Kus přírody ve městě je důležitý nejen pro fyzické zdraví, ale i pro duševní zdraví. Nejen na náměstí, ale i v parcích probíhají různé veřejné akce, které lákají společnost a i tím ji také spojují.

---

²² Veřejný prostor, veřejná prostranství: sborník z konference AUÚP, Znojmo 21.-22.11.2013. Brno: Ústav územního rozvoje, 2013. ISBN 978-80-87318-27-0., str. 20

2.4.4. Nábřeží, náplavky

V řadě měst protéká řeka a na břehu řek vznikají nábřeží a náplavky. Tyto místa, hlavně v létě, bývají lákadlem pro lidi, aby se zdržovali poblíž vody raději než uprostřed rozpálených náměstí. Pro upřesnění jaký je mezi těmito pojmy rozdíl, tak je to ten, že nábřeží je ta horní část prostoru vedle řeky, kde lidé tráví volný čas, ať už rekreačně nebo ve sportovním duchu, potkávají nové lidi, jdou domů ze zaměstnání a provozují různé další aktivity. Dolní části prostoru u řeky nazýváme náplavka. Na náplavce už může být bezprostřední kontakt s vodou. I náplavka slouží k trávení volného času klidným odpočinkem nebo sportem.²³ Častá a oblíbená aktivita je i krmení kachen, labutí nebo nutrií u řek. Na to ovšem pozor, je potřeba si ideálně předem zjistit, co daná zvířata mohou a co nemohou. V nejlepším případě podle šéfa zvířecích záchranářů Karla Makoně: *"Proto nekrmte nutrie a vodní ptáky vůbec."*²⁴

2.4.5. Pasáže, průchody a vnitrobloky

Pasáže, průchody i vnitrobloky se řadí do specifických a doplňkových forem veřejných prostranství na rozdíl od těch tradičních, kterými byly výše zmíněné ulice, náměstí, parky, nábřeží a náplavky.²⁵

*„Pasáže a průchody jsou prostranstvím na pomezí veřejného a soukromého, interiéru a exteriéru.“*²⁶ Pasáž je pojem, který původně pochází z francouzského jazyka, v originálním znění je to *„le passage“*. Tento pojem se používá především v oblasti architektury a jedná se o průchod budovou nebo více spojenými budovami. V budově pasáže (nebo ve více spojených budov pasáže) jsou převážně obchody, kavárny nebo i různé salony.²⁷ Díky pasážím lze ušetřit spoustu času, jelikož člověk nemusí obcházet kolem celých budov, ale projde v nich. Ovšem je potřeba myslet na to, že pasáže mohou

---

²³ MELKOVÁ, Pavla. *Manuál veřejné prostranství Praha*. (manuál VP Praha.pdf); [online]. [cit. 18. 2. 2024], str. 37 - 38

²⁴ Zvířata u řeky v Plzni někdo krmil kýblem uzenin. Vrchol hlouposti, zlobí se ochranáři | ZPRÁVY - Plzeň | REGIONPLZEN.CZ ; [online]. [ze dne 16. 2. 2024]

²⁵ MELKOVÁ, Pavla. *Manuál veřejné prostranství Praha*. (manuál VP Praha.pdf); [online]. [cit. 19. 2. 2024], str. 43

²⁶ tamtéž, str. 43

²⁷ Co je Pasáž? Význam slova, co znamená pojem, termín, heslo (superia.cz); [online]. [cit. 19. 2. 2024]

mít určitou otevírací dobu. Někdy se stane, že pasáže nejsou dostatečně označené, takže dokonce i místní obyvatelé nebo lidé, kteří dojíždějí do města každý den, vůbec nemusí tuto zkratku znát.

Vnitrobloky mohou být různé, někdy k nim mají přístup jen obyvatelé nemovitosti, ke které vnitroblok přiléhá, někdy se jedná o veřejný prostor, kam může kdokoliv a kdykoliv. Záleží i na velikosti vnitrobloku, na některých lze vybudovat dětské hřiště s houpačkami, pískovištěm, skluzavkami, velkým hradem a domečkem, zatímco na jiné by se vešly třeba jen houpačky. Avšak dětské hřiště je jen příklad, který bývá celkem často, ale určitě není v každém vnitrobloku.

2.5. Soukromý vs veřejný zájem

Pro lepší pochopení, co patří do veřejného prostoru, je vhodné si vyjasnit rozdíly mezi soukromým a veřejným zájmem. Jen je teda potřeba upozornit i na to, že tyto dva pojmy nestojí proti sobě, protože soukromý zájem není opakem veřejného zájmu. Toho je například důkazem to, že zájem v teorii práva nevzniká jen ze zájmu veřejného nebo jen ze zájmu soukromého. Zájem v teorii práva vzniká hlavně ze zájmu veřejného, ale veřejný zájem je vytvořen tak, že v něm záleží i na zájmu ve věcech soukromých.²⁸

2.5.1. Soukromý zájem

Pod soukromý zájem patří to, co si přeje jednotlivec, případně se může jednat i o menší skupinu jednotlivců se stejným zájmem. Ač se bude jednat o zájem, který je naprosto legální a neporušuje žádné právní normy, může se v některých případech jednat o soukromý zájem, který je rozdílný oproti veřejnému zájmu. Není tomu tak, že by pokaždé a u všech byl soukromý zájem rozdílný oproti veřejnému zájmu, proto v některých případech a u některých jedinců nebo malých skupin lze vnímat to, že zájem soukromý je stejný jako zájem veřejný, je jeho součástí.

Soukromý zájem dělá jednotlivec pro své osobní potěšení. Mezi aktivity v soukromém zájmu lze zahrnout velmi širokou škálu věcí, jako je například sport,

---

²⁸ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1., str. 25

umění, sběratelství, dobrovolnictví, cestování a spousta dalších aktivit, ale i to, když jedinec si bude chtít postavit nemovitost. Soukromé zájmy jsou často považovány za důležitou součást osobního rozvoje a seberealizace. Poskytují jednotlivci možnost učit se nové dovednosti, rozvíjet existující schopnosti a získávat nové zkušenosti mimo pracovní prostředí.

Soukromé zájmy také hrají klíčovou roli v sociálním životě jednotlivce. Mohou poskytnout příležitosti k setkání s lidmi se stejnými zájmy, což může vést k vytváření sociálních vazeb. Kromě toho mohou soukromé zájmy poskytnout únik z každodenního stresu a rutiny, což může přispět k lepšímu duševnímu zdraví.²⁹

2.5.2. Veřejný zájem

Veřejný zájem je často předmětem správního uvážení a bývá označován a i zmiňován v legislativě jako neurčitý právní pojem.³⁰ Nejvyšší správní soud v České republice definoval neurčitý právní pojem těmito slovy: „*Neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze s úspěchem zcela přesně právně definovat. Jeho obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmiňován časem a místem aplikace normy. Zákonodárce tak vytváří správnímu orgánu prostor, aby posoudil, zda v konkrétním případě patří do rozsahu neurčitého pojmu, či nikoliv. Mnohdy mu dává vodítko tím, že se snaží uvést co nejvíce charakteristických znaků věcí či jevů, které má neurčitý právní pojem zahrnovat.*“³¹

Veřejný zájem je koncept, který se týká společenského dobra nebo obecného blaha. Jedná se o základní princip, který řídí rozhodování a politiky vlády a veřejných institucí. Veřejný zájem může zahrnovat širokou škálu témat, včetně ochrany životního prostředí, veřejného zdraví, lidských práv a sociální spravedlnosti. Veřejný zájem je

---

²⁹ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1., str. 28

³⁰ KRATOCHVÍL, Petr (ed.). *Veřejný prostor v ohrožení?: aktuální problémy městského veřejného prostoru z pohledu společenskovedních disciplín*. Praha: Artefactum, 2018. ISBN 978-80-88283-18-8., str. 59 - 60

³¹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 AS 11/2003-164

často používán jako rozhodující faktor při rozhodování o tom, jaké politiky nebo akce by měly být prioritou.

Definovat veřejný zájem může být velmi komplikované a často se lišící v závislosti na kontextu. Někdy může dojít ke konfliktu mezi soukromými a veřejnými zájmy. Například, zatímco jednotlivec může mít zájem na výstavbě nemovitosti v určité oblasti, veřejný zájem může vyžadovat ochranu této oblasti kvůli jejímu ekologickému významu. V takových případech je důležité najít rovnováhu mezi různými zájmy a dosáhnout rozhodnutí, které nejlépe slouží veřejnému zájmu.

2.6. Dělení prostoru z hlediska vlastnictví

Dělení prostoru z hlediska vlastnictví se dělí na prostory veřejné, poloveřejné, soukromé a polosoukromé. Specifickou kategorií je gated communities. Nemusí být vždycky zřejmé na první pohled, o jaký druh vlastnictví prostoru se jedná.

2.6.1. Veřejné prostory

Jak již bylo výše zmíněno, tak za veřejné prostory lze brát taková místa, kam má každý přístup (u většiny prostorů) kdykoliv a bezplatně. Jsou to prostory ve veřejném vlastnictví, například náměstí, ulice a zeleně, do kterých je přístup volný, bez ohledu na pohlaví, věk, rasu a různé společenské rozdíly. Některé prostory mohou mít otevírací dobu z důvodu chránění před vandalismem, což jsou například dětská hřiště a zahrady. U veřejných prostorů je cílem lákat co největší návštěvnost lidí, proto je potřeba, aby nabídka aktivit byla široká a každý si vybral, co ho láká.³²

2.6.2. Poloveřejné prostory

Poloveřejné prostory jsou veřejnosti přístupné, ale místní komunita si je může více nárokovat, více hlídat, brát spíš jako jejich území. Jedná se o menší obytné ulice

---

³² ČABLOVÁ, Markéta, Magdalena MACEKOVÁ, Lumír MÍČÁK, Martin NAWRATH, Marie ŘÍMANOVÁ, Robert SEDLÁK a Petra ŠILBERSKÁ. Kvalitní veřejné prostory: Metodika tvorby a obnovy veřejných prostranství. Brno: Nadace Partnerství, 2011. str. 10 - 11

nebo průchozí vnitrobloky, na kterých se může nacházet například dětské hřiště a lavičky, které zajistili místní obyvatelé, ale i zahrádky o které se starají. Jen je problém, že takových míst ubývá, důvodem toho mohou být normy, které jsou kladené na prvky umístěné ve veřejném prostoru, to vede k demotivaci místních obyvatel, aby se snažili ve vylepšování míst z vlastní kapsy. Ovšem díky vnímání místních obyvatel, že veřejný prostor berou jako jejich a tak si hlídají své území, lze brát tyto poloveřejné prostory za bezpečnější pro občany a více chráněné proti vandalismu.³³

2.6.3. Soukromé prostory

Jedná se o prostory, které patří soukromému vlastníkovi. Typickým příkladem jsou předzahrádky domů, které nejsou fyzicky ani pohledem oddělené od veřejného prostoru, takže mohou působit, že se jedná o veřejný prostor, protože k němu přiléhají a to může veřejnému prostoru dodávat jiný dojem.³⁴

2.6.4. Polosoukromé prostory

Polosoukromé prostory jsou místa, která patří do majetku soukromého, ale za určitých podmínek a pravidel tyto prostory mohou složit veřejnosti, která je může v rámci nastavených podmínek využívat. Pro představu se jedná například o nákupní centra. Polosoukromé prostory mají veřejný charakter díky tomu, že se tam schází velké počty lidí, ale v těchto prostorech nedochází k rozvoji komunity, mezilidských vztahů a možnosti aktivit jsou omezené.

Podle sociologů jsou pro opravdové veřejné prostory tato místa hrozbou, protože kvůli polosoukromým prostorům, též označovaná jako pseudoveřejné prostory, jsou veřejné prostory méně navštěvované. Prázdné městské prostory pak působí bez lidí

---

³³ ČABLOVÁ, Markéta, Magdalena MACEKOVÁ, Lumír MÍČÁK, Martin NAWRATH, Marie ŘÍMANOVÁ, Robert SEDLÁK a Petra ŠILBERSKÁ. Kvalitní veřejné prostory: Metodika tvorby a obnovy veřejných prostranství. Brno: Nadace Partnerství, 2011. str. 11 - 12

³⁴ tamtéž, str. 12

nebezpečně, nelákají, místní prodejci si nic nevydělají, proto odtažení lidí z městských prostorů do nákupních center může mít velmi negativní dopady na veřejný prostor.³⁵

2.6.5. Gated communities

Gated communities, česky uzavřená společnost, je specifickou kategorií prostoru, jenž se v naší republice začala objevovat v 90. letech 20. století. Původ gated communities je ze Spojených států amerických, kde vznikla tato kategorie tím, že se lidé z vyšší společnosti (bohatí, slavní, vlivní) chtěli více oddělit od lidí chudších a mít svoje soukromí a nerušené zázemí. Toto vymezené zázemí je označeno, ať už plotem nebo oznamující značkou. V podstatě si tam lidé žijí svoje životy uzavřeně, ale dodává jim to větší pocit bezpečí, když se tam nikdo cizí nepohybuje.³⁶

2.7. Hřbitovy jako veřejný prostor

„Hřbitov sloužil jako fórum, jako veřejné prostranství i jako tržiště, kde se všichni členové farnosti mohli procházet, společensky stýkat a shromažďovat: zde provozovali věčné i časné obchody, hráli své společenské hry a tu se také často odehrávala jejich milostná dobrodružství.“ – Philipp Ariése³⁷

V dnešní době je zvláštní si představit hřbitov jako místo, kde by lidé trávili volný čas, ale ne vždy tomu tak bylo. Dříve hřbitovy plnily více funkcí veřejného prostoru - náměstí, tržiště, shromaždiště atd. V dnešní době je vnímáno jako neúcta k zesnulým, když na hřbitově běhají a křičí děti. Většinou se zde mluví pouze polohlasně a tolik času se na hřbitově netráví.³⁸ Důvody této změny mohou být různé – v současné době jsou jiné možnosti kde a jak trávit čas, je jiné vnímání smrti než dříve a

---

³⁵ ČABLOVÁ, Markéta. Prostory: Průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství. Brno: Nadace Partnerství, 2014. ISBN 978-809-0491-861. str. 5

³⁶ BRABEC, Tomáš. Zdi mezi námi: gated communities v současném Česku | PragueWatch: Praha pod lupou (wordpress.com) ; [online]. [cit. 21. 02. 2024]

³⁷ KOVÁŘ, Jan; PEŘINKOVÁ, Martina a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. Hřbitov jako veřejný prostor. Praha: Gasset ve spolupráci s VŠB-TU Ostrava, 2014. ISBN 978-80-87079-44-7., str. 27

³⁸ KOVÁŘ, Jan; PEŘINKOVÁ, Martina a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. Hřbitov jako veřejný prostor. Praha: Gasset ve spolupráci s VŠB-TU Ostrava, 2014. ISBN 978-80-87079-44-7., str. 27 - 30

lidé se v minulosti tolik nestěhovali. Žili celý život na stejném místě a tak setkávání se na hřbitovech s lidmi, které znali, kteří prožívali stejnou bolestivou ztrátu blízkého člověka, jim bylo příjemnější než setkávání se s cizími lidmi. Ale i když se na těchto místech už lidé tolik nezdržují, i tak jsou hřbitovy v symbolickém slova smyslu místem, kde se setkává přítomnost a minulost, setkání živých a mrtvých. Proto by i tato místa měla dostávat určitou péči, aby nechátrala, nepřipomínala místa z hororu, ale aby se jednalo o příjemné klidné místo pro setkávání.

Zákon č. 256/2001 Sb., Zákon o pohřebnictví a o změně některých zákonů, rozděluje pohřebiště na neveřejná (§ 3) a veřejná (§ 16) a dále Zákon č. 122/2004 Sb., Zákon o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. 256/2001 Sb. ještě zmiňuje válečná pohřebiště.³⁹

„Provozování veřejného pohřebiště je službou ve veřejném zájmu zajišťovanou obcí v samostatné působnosti nebo registrovanou církví nebo náboženskou společností ...“⁴⁰ Na veřejný hřbitov má každý přístup a to podle nastavení každého hřbitova. Některé hřbitovy se uzamykají, je to prevence proti vandalismu, ale na některé hřbitovy (např. v Letinech, okres Plzeň-jih) je přístup možný kdykoliv. Oproti tomu neveřejná pohřebiště mohou zřizovat a provozovat pouze registrované církve a náboženské společnosti na jejich pozemku. Neveřejná pohřebiště jsou výlučně pro lidské ostatky a pozůstatky členů řeholních řádů nebo kongregací a i přístup na ně je omezen jen pro členy nebo pozůstalé.

Ohledně válečných pohřebišť se zákon č. 256/2001 vyjadřuje v paragrafu 1 takto: *„Válečným hrobem je pro účely tohoto zákona místo, kde jsou pohřbeny ostatky osob, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo ostatky osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době války.“*

---

³⁹ VARVAŘOVSKÝ, Pavel. Pohřebnictví. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv). Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2013. ISBN 978-80-904579-5-9.

⁴⁰ Zákon č. 256/2001 Sb., Zákon o pohřebnictví a o změně některých zákonů - § 16

2.8. Živá kultura ve veřejném prostoru

Trávení volného času na ulicích a náměstích není nutností, ale volbou. Mnoho lidí se přichází na veřejná prostranství bavit, setkávat a odpočinout si. Pro nalákání více lidí do veřejného prostoru pomáhá i živá kultura.

Pod pojmem „živá kultura“ se toho skrývá mnoho, jedná se například o trhy, jarmarky, koncerty, festivaly, výstavy, akce pro děti, divadla atd. Živá kultura podporuje rozvoj měst tím, že je dělá přitažlivějšími z toho pohledu, že veřejné prostory, které zejí prázdnotou, nenalákají turisty a ani nové obyvatele. Proto je důležité pořádat příležitostně různé akce na veřejných prostorech, které tak nalákají mnoho lidí. Ovšem nesmí se zapomínat na obyvatele, kteří v místech žijí, aby nebyl omezen jejich každodenní život.

Kulturu lze definovat jako „*složitý společenský jev či proces, který se neustále vyvíjí, který je specificky lidským výtvořem a který slouží k mnohostranné kultivaci jedinců a sociálních skupin*“. ⁴¹ Z historického pohledu slovo kultura pochází z latinského „colo“, což znamená vzdělávat, obdělávat, pěstovat; „cultura“ = pěstování, vzdělávání. Původně se pojem kultura používal ve významu „obdělávat půdu“ = agri cultura. ⁴²

Živá kultura nemá nikde pevně danou definici, co pod tento pojem patří a co nepatří, takže lokálně i generačně může být tento pojem brán různě. Živá kultura v podstatě „vystupuje“ z kamenných budov. Pod pojmem živá kultura se toho skrývá mnoho, jak již bylo zmíněno výše, jedná se o něco, co je živě prezentováno, což jsou například vystoupení umělců, ale i tradiční slavnosti nebo trhy.

2.9. Město a veřejný prostor

Město potřebuje fungující veřejné prostory, ve kterých lidé rádi a často tráví čas, tím zvyšuje svoji atraktivitu a láká turisty. V dnešní době je tento požadavek, aby prostor nebyl „mrtvý“ náročnější než kdysi, protože lidé totiž mají více na výběr jak a

---

⁴¹ PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8., str. 47

⁴² Kultura – Sociologická encyklopedie (cas.cz); [online]. [cit. 21. 12. 2023]

kde trávit svůj volný čas. V 21. století se lidé nemusí osobně scházet na náměstích, aby se dozvěděli nejaktuálnější informace; aby si na trzích pořídili vše, co potřebují; jako zábava stačí mnoha lidem pouze počítač, sociální sítě a tak dále. Je celkově náročnější lidi přitáhnout, aby život ve veřejném prostoru úplně nevymřel. Proto mimo živé kultury, která lidi přitahuje, jsou potřeba i jiná lákadla. Nemusí to ani být nic složitého a finančně pro město nedostupného, i jen lavičky ve stínu někde v klidné části náměstí bez aut můžou mít potenciál přitáhnout lidi. Nemít strach, že při procházení se v ulici spadne člověku střešní taška nebo část omítky na hlavu. Jednoduše řečeno, nenechat chátrat nemovitosti, starat se o místní památky, vytvářet nové objekty, které do prostoru přirozeně zapadnou, aby nebyly tzv. pěst na oko.

Ve stručnosti lze říct, že kvalita veřejného prostoru významně ovlivňuje podobu, fungování a bezpečnost města. Dále kvalita veřejného prostoru ve městě ovlivňuje i zdraví jeho obyvatel. Když budou mít obyvatelé možnost navštěvovat udržované parky, kde je možnost odpočívat aktivně i pasivně, je to velmi prospěšné fyzickému i duševnímu zdraví. Je důležité zvelebovat veřejné prostory, starat se o kulturní památky, dávat lidem pocit bezpečí atd., protože bez atraktivních veřejných prostorů, které navštěvují obyvatelé a turisté, by město bylo jen fyzickým místem.⁴³

2.9.1. Participace

K docílení vhodného veřejného prostoru ve městě, který by nejen místním lidem vyhovoval, je ale i potřeba participace od veřejnosti. To znamená, že i veřejnost se přímo zapojuje do plánování projektů. Lidé, kteří jsou aktivně participovaní, se zajímají o to, co se ve veřejných prostorech děje, přinášejí různé nápady, návrhy, ale i připomínky, není jim lhostejná budoucnost jejich okolí. Jedná se o zcela dobrovolnou aktivitu, avšak lidé by měli myslet na to, že své okolí znají nejlépe oni, i to, jak chtějí žít. Proto, když už se v jejich obcích bude něco konat, by měli aktivně projevit svůj názor a nenechávat to pouze na orgánech obce a architektovi.

---

⁴³ Veřejný prostor/Veřejný prostor - Proměny pro města (promenypromesta.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

„Participace umožní uživatelům území ovlivnit výslednou podobu plánu či projektu, aby co nejlépe naplňoval jejich potřeby – a zároveň zachovává profesní odpovědnost architekta i delegovanou odpovědnost veřejné správy.“⁴⁴

I zde existují výhody a nevýhody. Mezi výhody participace občanů, které zajímá, co se bude dít s jejich okolím, je první výhodou to, že posiluje vztahy lidí místní komunity, kteří za něco společně jednají. Druhou výhodou je, že obyvatelé budou spíše mít veřejný prostor přizpůsobený jejich aktivitám, než kdyby to celé naplánoval a zrealizoval někdo, kdo tam ani nežije. Mezi další výhody lze zmínit, že spojením místní komunity a budováním něčeho, na čem se oni podíleli a je to podle jejich představ, snižuje vandalismus. Nevýhody při zapojení veřejnosti do plánování veřejného prostoru jsou větší časová náročnost a někdy je potřeba i více financí.⁴⁵

---

⁴⁴ Občané, architekti a veřejná správa: Určení rolí v participativních procesech - Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz) [online]. [cit. 21. 02. 2024].

⁴⁵ Veřejný prostor, veřejná prostranství: sborník z konference AUÚP, Znojmo 21.-22.11.2013. Brno: Ústav územního rozvoje, 2013. ISBN 978-80-87318-27-0., str. 72 - 73

3. Obce

Ještě než se pustíme do porovnávání a navštěvování obcí v analytické části, je potřeba si uvést ve shrnutí důležité informace o obcích a jejich organizaci. Jak již bylo zmíněno, existuje zákon číslo 128/2000 Sb., zákon o obcích, kterým se následně budeme více zabývat, ale nejenom v tomto zákoně najdeme zmíněné obce. Důležité je, že i Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb.) se v hlavě sedmé zabývá územní samosprávou.

V Ústavě České republiky najdeme, že obce jsou základními územními samosprávnými celky (článek 99); obce mají právo na samosprávu a jsou vždy součástí kraje (článek 100); obce i kraje spravuje zastupitelstvo v samostatné působnosti, svým majetkem hospodaří podle sebe (článek 101).⁴⁶

3.1. Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

První důležitou poznámkou je, že se celkem v České republice nachází 6 258 obcí a 15 105 částí obcí⁴⁷. Za obec se považuje i hlavní město Praha nebo statutární město Plzeň atd., jedná se o obecný pojem.

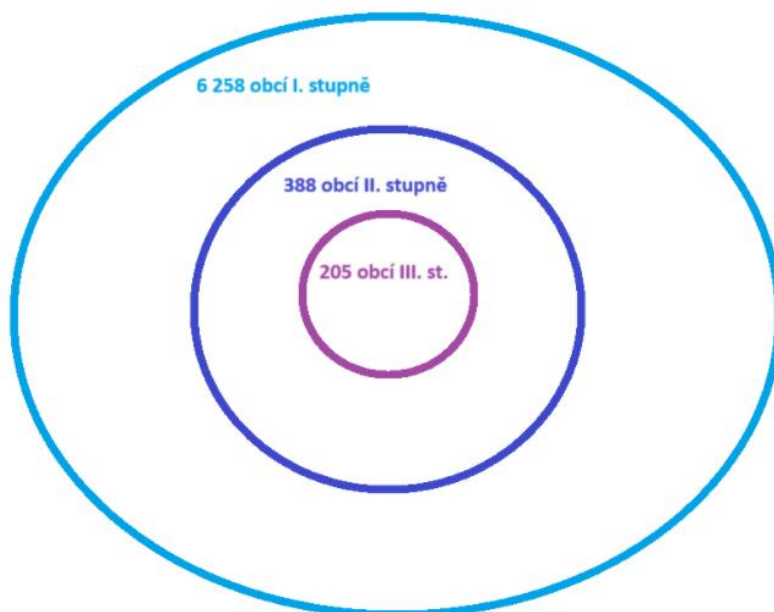
Organizace veřejné správy se dělí na samostatnou a přenesenou působnost. V rámci přenesené působnosti se těchto 6 258 obcí dělí na obce I. stupně, II. stupně a III. stupně. Čím vyšší stupeň, tím větší má daná obec působnost - obce II. stupně též známé jako obce s pověřeným obecním úřadem a obce III. stupně jsou obce s rozšířenou působností. Obcí I. stupně je všech 6 258, z nichž je 388 zároveň i obcí II. stupně a z těchto 388 obcí je 205 obcí zároveň obcí III. stupně.⁴⁸ Více informací k přenesené působnosti se nachází v zákoně o obcích v paragrafu 61 a dál. Pro lepší představu organizace obcí I. – III. stupně je zde přiložen jednoduchý obrázek.

---

⁴⁶ Ústava České republiky (psp.cz) ; [online]. [cit. 06. 03. 2024]

⁴⁷ Výstupní objekt VDB (czso.cz) období 31. 12. 2021; [online]. [cit. 06. 03. 2024]

⁴⁸ Výstupní objekt VDB (czso.cz) období 31. 12. 2021; [online]. [cit. 06. 03. 2024]

Obr. č. 8 - Organizace obcí do stupňů; zdroj: vlastní zpracování

Ohledně toho, kdy je obec městem se nachází v zákoně o obcích v paragrafu 3 odst. 1 „*Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.*“. Analytická část se zabývá obcemi a částmi obcí, které nejsou městem, i přes to, že jedna z navštívených obcí hranici 3 000 obyvatel překonala, zůstala nadále obcí.

Obcí v České republice máme opravdu hodně. Jako důkaz k tomu slouží čísla - když počet obyvatel, který je 10 882 235 obyvatel (ke dni 30. září 2023)⁴⁹ vydělíme počtem obcí 6 258, dostaneme průměrný počet obyvatel na jednu obec v České republice a to se rovná 1 739 x oproti tomu v Evropské unii je to přibližně 24 500.⁵⁰ Nejspíš to bude teď pro někoho matoucí a může si klást otázky typu: „Jak teda vnímat části obcí?“. Vezmeme-li to příkladem, že bychom vydělili počet obyvatel počtem obcí + počtem částí obce, což by vypadalo $10\,882\,235 / (6\,258 + 15\,105) =$ zaokrouhleno 509. Což nesmí se zapomínat, že se do výpočtu bere i Praha, Plzeň, Brno atd. Další příklad, už konkrétně na obci: obec Řeňče má 915 obyvatel⁵¹, ale dělí se na části obce,

⁴⁹ Obyvatelstvo | ČSÚ (czso.cz)

⁵⁰ Deník veřejné správy - Umíte si představit, že by v ČR bylo 200 obcí? (dvs.cz)

⁵¹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 06. 03. 2024]

kterými jsou: Háje (97 obyvatel), Knihy (20 obyvatel), Libákovice (163 obyvatel), Osek (111 obyvatel), Plevňov (28 obyvatel), Vodokrty (166 obyvatel) a část Řenče, kde tím pádem bydlí přibližně 330 obyvatel (počet obyvatel pro obec Řenče je údaj novější než počet obyvatel v jednotlivých částech obce⁵²).

Z důvodu velkého počtu obcí jsou stanovené přísnější podmínky pro rozdělení obcí, které jsou uvedené v zákoně o obcích. Jedna z těchto podmínek, která je uvedená v paragrafu 21 stanovuje, že minimální počet obyvatel v obou dvou nově vzniklých obcích bude 1 000. Oproti tomu sloučení obcí (v paragrafu 19) je více podporováno, tam to záleží na dohodě slučovaných obcí.

V zákoně o obcích se paragraf 27 zabývá názvy obcí i částí obcí. Je zde zmíněno v odstavci druhém, že: „*Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvu zaniklých obcí, osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí.*“.

Jak již bylo uvedeno v Ústavě České republiky v článku 101 – obce spravuje v samostatné působnosti zastupitelstvo. Zastupitelstvo může vydávat obecně závazné vyhlášky, kterými udržuje veřejný pořádek (např. zákaz určitých činností na veřejném prostranství, pořádání kulturních akcí, k udržování čistoty atd.)⁵³ Počet členů zastupitelstva se určí podle počtu obyvatel, např. do 500 obyvatel je počet členů zastupitelstva 5 – 15, v rozmezí 500 – 3000 obyvatel je počet členů zastupitelstva 7 - 15 atd., až do hodnoty, kdy počet obyvatel je nad 150 000, tam je počet zastupitelů 35 – 55.⁵⁴ Zastupitelstvo má pravomoc zřídit výbory. Výbory jsou iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva.⁵⁵

Orgánem obce není pouze zastupitelstvo, patří tam dále rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.⁵⁶ Zvláštní orgány obce jsou například povodňová komise, přestupkové komise, obecní policie atd. U rady obce se počet členů určuje podle počtu členů zastupitelstva a platí zde pravidlo, že počet členů rady musí být lichý.

---

⁵² Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

⁵³ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích - § 10

⁵⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích - § 68

⁵⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích - § 117

⁵⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích - § 5

Počet členů rady je 5 až 11 a dalším pravidlem je, že nepřesahuje jednu třetinu počtu členů zastupitelstva.⁵⁷ Komise zřizuje rada obce jako své iniciativní a poradní orgány.⁵⁸

3.2. Veřejný prostor v menších obcích

V dnešní době, kdy obyvatelé vesnic jezdí do práce převážně mimo svou obec a i děti dojíždějí do škol někam jinam, je tvoření sociálních vztahů se sousedy o něco náročnější, než tomu bylo kdysi. Proto je o to více důležité, aby existovala v menších obcích možnost, kde se dá navazovat kontakt, získávat informace, pobavit se atd. Veřejný prostor v menších obcích se nachází především v místních hospodách, kde převážně muži v aktivním věku a lidé v důchodu navazují sociální kontakt, aby zjistili, co je kde nového. V některých obcích nefunguje hospoda, ale může tam být možnost sejít se v hasičárně. Dost vesnic má místní Sbor dobrovolných hasičů, kteří mají určité zázemí, kde bývá možnost posedět, ale jedná se o něco uzavřenější společnost. Dalším místem setkávání bývají kostely nebo kaple. Dříve o něco více navštěvované, ale stále v některých možnost setkávání tu je, i kdyby jen na nedělní bohoslužby.⁵⁹

Ovšem důležitým místem pro setkávání lidí je náves. Náves by měla obyvatelům sloužit k tomu, aby se spolu potkávali, vyměňovali si informace a příběhy nebo společně plánovali akce. V podstatě náves je nebo by ideálně měla být dominantní veřejným prostorem obce, nejen z hlediska její polohy, ale i z hlediska fungování společenského a kulturního života v obci. Často se setkáváme, že u návsi je i autobusová zastávka, hospoda, kaple, informativní nástěnky, posezení nebo rybník. Náves by měla reprezentovat obec, je to v podstatě vizitka obce.⁶⁰

---

⁵⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích - § 99

⁵⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích - § 122

⁵⁹ Veřejná prostranství: sborník z konference AUÚP ČR, Pardubice 8.-9.11.2018. Brno: Ústav územního rozvoje, 2019. ISBN 978-80-87318-74-4., str. 47

⁶⁰ Veřejná prostranství: sborník z konference AUÚP ČR, Pardubice 8.-9.11.2018. Brno: Ústav územního rozvoje, 2019. ISBN 978-80-87318-74-4., str. 47 - 48

ANALYTICKÁ ČÁST

Jak již bylo zmíněno v úvodu této diplomové práce, analytická část je zaměřená na veřejný prostor v menších obcích a částech obcí v Plzeňském kraji. Jedná se o vlastní výzkum, kdy autorka této diplomové práce objížděla menší obce i části obce, aby zjistila z co největšího možného vzorku, jak vypadá veřejný prostor nebo – li místo pro setkávání lidí mimo svou soukromou zónu jinde než ve městech. V případě možnosti bylo i zjišťováno několik informací k tématu od místních obyvatel.

Cílem vlastního výzkumu je zjistit, jak vlastně vypadá veřejný prostor v menších obcích, jestli některé obce mají nějaké větší rozdíly oproti jiným obcím, protože v porovnání menší obec vs město tam rozdíly jsou.

Jak již bylo zmíněno výše, tak ani náměstí bez lidí a jejich aktivit nelze brát v některých případech úplně jako veřejný prostor v určitém slova smyslu, ale pouze jako fyzické místo. Z tohoto důvodu je důležité předem zmínit, že v této práci bude spíše zabýváno takovými místy v menších obcích, které alespoň z části mohou být vnímané jako veřejný prostor. Například na zastávkách autobusů se lidé v rámci nezbytné aktivity sejdou a probíhá zde sociální kontakt s lidmi, kteří nežijí ve stejné domácnosti. Zaměřeno bude i na návsi, jestli vůbec občané mají možnost na návsi trávit svůj volný čas a setkávat se s jinými lidmi. Mezi další místa pro setkávání je zaměřeno na dětská hřiště, fotbalová hřiště, hospody (případně kluby), ale i hřbitovy a obchody s potravinami.

Rozdíl mezi obcí a městem

Určité rozdíly mezi městy a menšími obcemi jsou zřejmé a viditelné na první pohled, i tak je tento rozdíl vyzkoušený a zažitý na vlastní kůži. Zatímco v menších obcích (vesnicích) ví každý všechno o všech, nelze v nich existovat a žít zcela anonymně, tak oproti tomu ve městech už lze žít v podstatě v anonymitě a víc si udržet své soukromí jen pro sebe, pro ty, kdo o udržení soukromí má zájem. Jen pro upřesnění, rozdíly nejsou jen vesnice oproti městu, rozdíly jsou i mezi městem a městem, vše záleží na struktuře a na lidech bydlících v nich.

Ve městě Přeštice, které má necelých 7 000 obyvatel⁶¹, se ať už osobně nebo prostě jen od vidění zná spoustu lidí. V tomto městě je tomu podle mého názoru díky mateřské a základní škole, jelikož není ve městě více škol a tak se tam lidé ve stejném věku více druží. Ne jinak je tomu i ohledně koncertů a jiných kulturních akcí. Pokud se nějaká akce ve městě koná, tak spíše na jednom místě, takže není takový výběr, kam za kulturou a zábavou vyrazit, pokud člověk chce zůstat ve městě.

Když se vrátíme k menším obcím, pro příklad jsou zde uvedeny dvě vesnice s osobními zkušenostmi. První z nich jsou Horušany (část obce Soběkury) kde je hlášeno 221 obyvatel (ke dni 1. ledna 2024)⁶² a druhou vesnicí jsou rodné Libákovice (část obce Řenče) kde je hlášeno 162 obyvatel (ke dni 1. ledna 2022)⁶³, jenž se obě dvě vesnice nacházejí v okrese Plzeň-jih. U těchto malých obcí je charakteristické, že když se koná nějaká místní akce, ať už různé plesy nebo bály (dětský, myslivecký, hasičský, obecní atd.), tak se zde sejde většina místních obyvatel. S velkou oblibou dorazí i obyvatelé blízkých okolních vesnic, tzv. přespólní, avšak úplný cizinec se spíše na takové akci neukáže. Vesnické akce jsou proto spíše pro vyhrazenou komunitu lidí oproti městům, ve kterých je komunita více otevřená a není divné, když se tam objeví cizinec, pokud se nejedná o uzavřený klub jen pro členy.

Tímto byly uvedeny příklady vesnice (přesněji části obce) a město do 10 000 obyvatel. V porovnání s Plzní, kde počet obyvatel je mnohonásobně větší (přibližně přes 181 tisíc obyvatel)⁶⁴, tak ve větším městě je vyšší pravděpodobnost, že se neznají ani sousedé z jednoho panelákového domu. Škol je zde samozřejmě více než jen jedna, i možných aktivit, akcí a celkově možností, kde trávit čas. Občas člověk třeba na ulici potká kamarády ze školy, kolegu z práce, ale jinak si své soukromí zde více udrží. Na vlastní kůži bylo vyzkoušeno bydlení v bytovém domě ve městě Dobřany, Přeštice a v centru města Plzeň. Zde v České republice to není takové, jaké to můžeme znát z amerických filmů, že když se někdo nový nastěhuje, že ho lidé ze sousedství jdou vítat s jídlem a seznamovat se. Což také dost ovlivňuje fungování ve veřejném prostoru, lidé spíše půjdou do parku ve skupině lidí než sami.

---

⁶¹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 21. 01. 2024]

⁶² Obec Soběkury - Oficiální stránky obce Soběkury (sobekury.cz) ; [online]. [cit. 21. 01. 2024]

⁶³ Libákovice - Oficiální stránka obce Řenče (rence.cz) ; [online]. [cit. 21. 01. 2024]

⁶⁴ Plzeň - Počet obyvatel (obyvateleceska.cz) ; [online]. [cit. 21. 01. 2024]

Navštívené obce

Bítov

S 56 obyvateli⁶⁵ se Bítov, který je část obce Přehýšov, leží v okrese Plzeň-sever. V této malé vesnici se nachází na návsi rybník, u kterého je možnost posezení i autobusová zastávka.

Obr. č. 9 – Fotografie: Bítov – náves u rybníka a zastávky; zdroj: vlastní

Blatnice

I když Blatnice, ležící v okrese Plzeň-sever, mají náves, lidé se spíše setkávají u fotbalového hřiště, které nabízí větší možnosti, jak trávit volný čas. Nejen hospoda láká lidi k posezení, ale je zde i hřiště pro děti. V létě se u hřiště pořádají různé koncerty. V Blatnici žije 891 obyvatel⁶⁶.

Obr. č. 10 – Fotografie: Blatnice – fotbalové hřiště; zdroj: vlastní

---

⁶⁵ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁶⁶ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

Čelákovy

V části obce Zemětice, ležící v okrese Plzeň-jih, žije 114 obyvatel⁶⁷.

Obr. č. 11 – Fotografie: Čelákovy - zastávka; zdroj: vlastní

Čerňovice

Obec Čerňovice je oproti některým navštíveným obcím udržovaná, příjemnou návsi tvoří dva rybníky a kaple Nejsvětější Trojice datovaná do roku 1936.⁶⁸ Na návsi se nachází i prodejna potravin a autobusová zastávka. Jen teda nástěnka v této obci byla v neděli 24. 02. 2024 prázdná, tak snad je to jen z důvodu, že na ni budou vylepovat nové informace. Tato obec má velký potenciál, že se zde lidi na návsi setkávají. Aktuální počet obyvatel ke dni 1. 1. 2023 je 203.⁶⁹ Leží v okrese Plzeň-sever.

Obr. č. 12 – Fotografie: Čerňovice – návěs u rybníku s kapličkou; zdroj: vlastní

Obr. č. 13 – Fotografie: Čerňovice – návěs u rybníku (zastávka, nástěnka); zdroj: vlastní

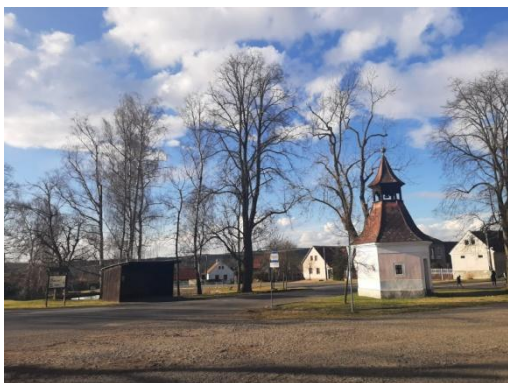
⁶⁷ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁶⁸ Čerňovice (cernovice.info) ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

⁶⁹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

Česká Bříza

Při návštěvě této obce v okrese Plzeň-sever v odpoledních hodinách v neděli, kdy slunce ještě svítilo, bylo v této obci asi nejvíce živo ze všech navštívených za ten den. V České Bříze žije 610 obyvatel, podniká zde i několik podnikatelů a kulturní výbor se stará o kulturní akce.⁷⁰

Obr. č. 14 – Fotografie: Česká Bříza – náves s kaplí a zastávkou; zdroj: vlastní

Dolany

Na návsi v obci Dolany, která leží v okrese Plzeň-sever, se nachází Památník obětem světových válek, kaple a autobusová zastávka. Na této návsi z mého pohledu chybí lavičky, určitě by to lidi lákalo víc si tam posedět a s někým si popovídat. Ze školy vznikl hostinec⁷¹, takže pro obyvatele, kterých zde žije 295⁷², ale nejen pro ně, zde určitá možnost setkávání mimo jejich domov je. K obci Dolany patří vesnice Habrová.

Obr. č. 15 – Fotografie: Dolany - náves; zdroj: vlastní

---

⁷⁰ O obci - Oficiální stránky obce Česká Bříza (ceska-briza.cz) ; [online]. [cit. 28. 02. 2024]

⁷¹ Titulní strana - Oficiální stránky obce Dolany (dolany-ps.cz) ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

⁷² Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

Dolce

Vesnice Dolce se nachází v okrese Plzeň-jih a bydlí v ní 290 obyvatel⁷³. Místní náves se nachází u autobusové zastávky a hasičárny. Hned vedle se nachází i velký rybník, na kterém se koná sportovní rybolov „chyt' a pust'“. ⁷⁴ V této obci se konají hasičské závody, které jsou u místních i přespolních velmi oblíbené. Zakočení závodů bývá většinou s živou muzikou a opékáním praseta.

Obr. č. 16 – Fotografie: Dolce – náves u hasičárny; zdroj: vlastní

Dolní Lukavice

V okrese Plzeň-jih leží větší obec Dolní Lukavice s 1103 obyvateli⁷⁵, ve které se nachází spousta spolků, kterými jsou: Sdružení rybářů „Křčíní“, SDH Dolní Lukavice, Dámský klub, Myslivecké sdružení Lukavan, TJ SOKOL Dolní Lukavice, ČSCh Dolní Lukavice a Nastevřené dveře.⁷⁶ V této obci funguje mateřská škola i základní škola. Výhodou mateřské školy na vesnici je to, že děti můžou jít na procházku do lesa, dojít na fotbalové hřiště, aniž by je ohrožovala auta na silnici nebo tramvaje.

---

⁷³ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

⁷⁴ Sportovní rybolov - Oficiální stránky obce Dolce (obec-dolce.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

⁷⁵ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

⁷⁶ Spolky - Oficiální stránka obce Dolní Lukavice (dolni-lukavice.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

Obr. č. 17 – Fotografie: Dolní Lukavice - náves; zdroj: vlastní

Dolní Vlkýš

Dolní Vlkýš je součástí obce Malesice, spadající do okresu Plzeň-město, jenž se momentálně rozrůstá. V roce 2021 v něm žilo 154 obyvatel⁷⁷.

Obr. č. 18 – Fotografie: Dolní Vlkýš - náves; zdroj: vlastní

Doubrava

Ve vesnici Doubrava, která se nachází v okrese Plzeň-sever, žije přibližně 263 obyvatel, je část města Nýřany. V místní hospodě se scházejí i přespolní, aby si zde zahráli šipky a pohovořili s ostatními.

---

⁷⁷ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Obr. č. 19 – Fotografie: Doubrava – zastávka u kaple na návsi; zdroj: vlastní

Heřmanova Huť

Heřmanova Huť je zajímavá v tom, že se skládá ze tří katastrálních území, jimiž jsou: Dolní Sekyřany, Horní Sekyřany a Vlkýš.⁷⁸ Tyto tři katastrální území neleží hned vedle sebe, ale z jedné části se vyjede (dopravní značka označující konec obce Heřmanova Huť) a do druhé části se po několika metrech (možná 1 km) zase vjede (dopravní značka oznamující začátek obce Heřmanova Huť). V této obci trvale žije 1900 obyvatel⁷⁹.

Obr. č. 20 – Fotografie: Heřmanova Huť – hřiště Pond; zdroj: vlastní

Hněvnice

V této obci bydlí pouze 117 obyvatel⁸⁰, ale dle jejich oficiálních stránek je viditelné, že to v obci velmi žije – konají se zde poutě, masopustní průvody, nohejbalové turnaje atd. Návés u místní hospody je ve velmi pěkném a udržovaném stavu.

---

⁷⁸ Heřmanova Huť (hermanovahut.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁷⁹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁸⁰ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

Obr. č. 21 – Fotografie: Hněvnice - návěs; zdroj: vlastní

Obr. č. 22 – Fotografie: Hněvnice – pokračování návsi; zdroj: vlastní

Horní Lukavice

Horní Lukavice, ležící v okrese Plzeň-jih, je v současné době díky převaděči mezi Plzní a Přešticemi konečně klidnou obcí bez velkého dopravního provozu přes hlavní silnici. V této obci žije 515 obyvatel⁸¹ a jejich návěs patří rozhodně mezi ty lepší. Dále je zde i koupaliště, kde se v létě pořádají koncerty, které jsou oblíbené nejenom mezi místními, ale i lidmi z okolí.

Obr. č. 23 – Fotografie: Horní Lukavice – kaple na návsi; zdroj: vlastní

Horušany

Horušany, část obce Soběkury, ležící v okrese Plzeň-jih, počet obyvatel 221 (ke dni 1. ledna 2024). V této části obce se nachází v jednom okruhu na návsi autobusová zastávka, kaple, hospoda se sálem, obchod s potravinami, u kterého jsou lavičky a kontejnery na tříděný odpad. Kousek od toho se u obecní knihovny, kam se chodí volit, nachází dětské hřiště a další kontejnery na tříděný odpad.

---

⁸¹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

V této vesnici se každý rok konají různé akce, ať už se jedná o myslivecký, obecní nebo maškarní bál nebo i dětský den, sejde se spousta lidí z obce, ale i z okolních obcí. Mimo společenské akce se lidé potkávají i běžně v místní hospodě, kde si můžou zahrát šipky nebo společné procházky s pejsky v lese. Je zde vidět velká spolupráce místních obyvatel, kteří ze staré boudy u hřiště vybudovali skvělé zázemí na letní akce. Mezi tyto letní akce lze zahrnout jak veřejné akce, například pouťová zábava nebo Den dětí, ale i soukromé akce, jako jsou například oslava narozenin nebo i svatba.

Obr. č. 24 – Fotografie: Horušany – náves (kaple, zastávka); zdroj: vlastní

Hoříkovice

Hoříkovice, část obce Chotěšov, ležící v okrese Plzeň-jih, počet obyvatel pouze 85.⁸² V této části obce se na návsi nachází autobusová zastávka u kaple, dále kontejnery na tříděný odpad. Kousek od návsi se nachází fotbalové hřiště, kde nejspíše budou místní udržovat společenské vztahy.

Obr. č. 25 – Fotografie: Hoříkovice – zastávka na návsi u kapličky; zdroj: vlastní

---

⁸² Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Hracholusky

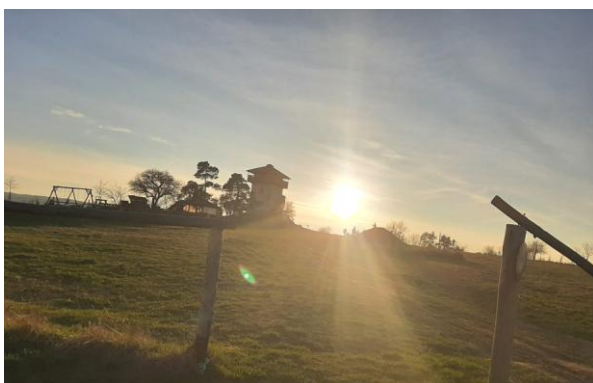
Hracholusky, známé hlavně díky přehradě, jsou část obce Úlice, nacházející se v okrese Plzeň-sever v Plzeňském kraji, pouze s 91 trvale žijícími obyvateli (rok 2021).⁸³ V této části obce se nachází hospody, ubytovací zařízení, jedná se spíše o turistickou a chatařskou oblast.

Obr. č. 26 – Fotografie: Hracholusky - zastávka u kaple; zdroj: vlastní

Chalupy

Chalupy jsou část obce Zemětice, ležící v okrese Plzeň-jih. V Chalupách žije pouze 39 obyvatel⁸⁴, i když to není úplně malá obec, jezdí sem spíše lidé pouze na víkendy nebo prázdniny. Na návsi se nachází kaple u rybníka, ale spíše veřejný prostor funguje u místní rozhledny Štěpánka, kde je díky místním obyvatelům vybudované dětské hřiště.

Obr. č. 27 – Fotografie: Chalupy – hřiště a posezení u rozhledny; zdroj: vlastní

---

⁸³ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

⁸⁴ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

Chotíkov

Větší navštívenou obcí je obec Chotíkov s 1281 obyvateli⁸⁵. Ve větších obcích je těžší k poznání, co brát jako „hlavní náves“, z mého pohledu má obec krásné parky s lavičkami, které lákají lidi k posezení, dále velmi frekventované na potkávání bude i autobusová zastávka u pošty, ale jak už je to větší obec, tak typickou náves jako v menších obcích zde nenajdeme.

Obr. č. 28 – Fotografie: Chotíkov; zdroj: vlastní

Chrančovice

Malá vesnička Chrančovice, část města Všeruby, má i svůj zámek. Údaj k počtu obyvatel k roku 2021 je 119.⁸⁶

Obr. č. 29 – Fotografie: Chrančovice – zastávka u zámku; zdroj: vlastní

Chrástov

V Chrástově je klid, kontejnery (i na oleje), nástěnka a malá kaplička, ale jinak nic. Počet obyvatel k roku 2021 byl pouze 9.⁸⁷ O této vesnici lze prohlásit, že zde není

---

⁸⁵ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

⁸⁶ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

veřejný prostor, ani autobusová zastávka se v Chrástově nenachází. Chrástov je část města Všeruby.

Obr. č. 30 – Fotografie: Chrástov – kaplička; zdroj: vlastní

Obr. č. 31 – Fotografie: Chrástov – nástěnka, kontejnery; zdroj: vlastní

Jezná

Jezná je část obce Úlice, ležící v okrese Plzeň-sever, jenž má 45 obyvatel.⁸⁸ V této malé vesnici se nachází barokní kostel Nejsvětější Trojice, vedle kterého je posezení a nástěnka. Velmi zajímavým veřejným prostorem je zde Zahrada ticha, která se nachází hned vedle hřbitova.

Obr. č. 32 – Fotografie: Jezná – nástěnky a lavičky u místního kostelu; zdroj: vlastní

Kotovice

Kotovice jsou obec ležící v okrese Plzeň-jih s 302 obyvateli⁸⁹, pod které patří částí obce Nový a Záluží⁹⁰. Zde se nachází krásná náves u rybníka i s kaplí a zastávkou.

---

⁸⁷ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

⁸⁸ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

⁸⁹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

Obr. č. 33 – Fotografie: Kotovice – náves u rybníka; zdroj: vlastní

Krasavce

Krasavce, část obce Dolní Lukavice, ležící v okrese Plzeň-jih, s 88 obyvateli⁹¹, je menší vesnice, ve které se nachází kaple s lavičkou sice u silnice, ale v zeleni a úplně velký provoz zde není.

Obr. č. 34 – Fotografie: Krasavce – autobusová zastávka u kaple; zdroj: vlastní

Kucíny

V obci Kucíny, část obce Příchovice, ležící v okrese Plzeň-jih, mají 122 trvale žijících obyvatel⁹². V této obci jsou místní obyvatelé velmi semknutí, když má někdo kulaté narozeniny, zbytek obce nezapomene a popřeje mu. Akce připravují společně – například maškarní bál, který se konal začátkem března 2024. Byť náves dle mého názoru úplně nemají, tak ale mají hospodu u koupaliště i hospodu (klubovnu) ze staré školy, kde se scházejí v dost hojném počtu. V letních měsících se v obci konají i

---

⁹⁰ Historie a současnost - Oficiální stránky obce Kotovice ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁹¹ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

⁹² Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

venkovní akce a koncerty, vedle klubovny se nachází parket. Koupaliště je velmi udržované a jako jedno z mála se zde neplatí žádný vstup.

Obr. č. 35 – Fotografie: Kucíny – koupaliště uprostřed obce; zdroj: vlastní

Ledce

Obec Ledce, v okrese Plzeň-sever, počet obyvatel 885⁹³. To, co na mě v této větší obci působilo jako náves, je spíše využíváno jako parkoviště, kde se například mohou konat velikonoční trhy nebo když přijedou kolotočáři. Určitě zde stojí za zmínku krásný rybník, který je udržovaný a je vhodný na koupání, u kterého je i hospůdka, takže přes léto to bude velmi využívaný veřejný prostor, kde lidé budou vykonávat své volitelné a společenské aktivity.

Obr. č. 36 – Fotografie: Ledce – volný prostor u dětského hřiště; zdroj: vlastní

---

⁹³ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Lelov

Lelov je část města Stod, ležící v okrese Plzeň-jih, s 97 obyvateli⁹⁴. Vesnice to není velká, ale má opravdu krásnou návěs, která je blízko místní hospody. Návěs neleží u hlavní silnice, kde bude největší provoz, takže je to vhodný prostor na hraní i pro děti.

Obr. č. 37 – Fotografie: Lelov – návěs s kaplí (zdálky); zdroj: vlastní

Obr. č. 38 – Fotografie: Lelov – návěs s kaplí (zblízka); zdroj: vlastní

Letiny

Letiny jsou další obcí s opravdu krásnou návěsí, která je kousek od obchodu s potravinami, od autobusové zastávky a naproti místnímu pivovaru. Návěs bývá hojně využívána i místními žáky základní školy při čekání na autobus a i při polední pauze u starších žáků 2. stupně. V obci žije 674 obyvatel⁹⁵ a nachází se v okrese Plzeň-jih.

Mimo jiné se v obci nachází i hřbitov, který je kousek od místní návěsi. Přístup na tento hřbitov je bez omezení a nachází se uvnitř prostoru lavička. Na jednom konci obce se nachází Lázně Letiny (Sociální a zdravotní centrum) a koupaliště, kde přes léto funguje hospoda s příjemnou obsluhou, která každým rokem zavádí různé novinky a vylepšení (nové koktejly, výborné hamburgery atd.). Na druhém konci obce se nachází fotbalové hřiště, kde trénují i hrají jak mladší skupina žáků, tak i dospělí muži. Fotbalový zápas bývá lákadlem lidí k tomu se sejít.

V obci funguje již zmíněný pivovar, kde se pořádají různé akce (jarmarky, koncerty atd.), přes léto funguje i hospoda u koupaliště a ještě v obci mají další hospodu, kde se pořádají šipkové turnaje. Další výhodou této obce je i to, že zde jsou dva obchody s potravinami.

---

⁹⁴ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁹⁵ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

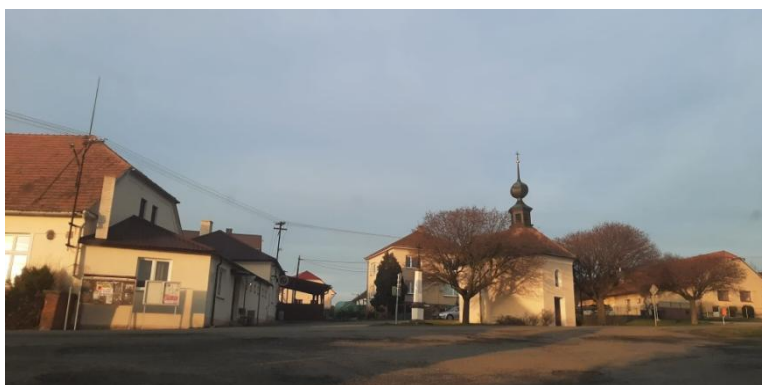

Obr. č. 39 – Fotografie: Letiny - náves; zdroj: vlastní

Libákovice

Obec Libákovice je část obce Řeňče, leží v okrese Plzeň-jih a žije v ní 163 obyvatel⁹⁶. Náves v této obci patří mezi typické, kde se nachází kaple, zastávka, nástěnky i místní hospoda. Dříve v budově hospody fungovala i místní malá knihovna. Z bývalé školy se stal obytný dům a místní obchod s potravin ukončil provoz. I přesto, že bylo období, kdy hospoda nefungovala, hasičské bály s bohatou tombolou se v místním sále u hospody pořádaly.

V Libákovicích se nachází dětské hřiště, které je pro všechny volně přístupné kdykoliv. Avšak po úvaze a s porovnáním s ostatními dětskými hřišti, bych v této obci považovala druh vlastnictví za poloveřejný. Je to z důvodu, že dětské hřiště se nenachází někde volně v parku, ale je mezi domy v podstatě v zahradě za plotem. Jak již bylo zmíněno, ne vždycky je druh vlastnictví zřejmý na první pohled.

Obr. č. 40 – Fotografie: Libákovice - náves; zdroj: vlastní

---

⁹⁶ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

Líšina

V obci Líšina, která se nachází v okrese Plzeň-jih, žije 150 obyvatel.⁹⁷ V rekonstruované budově bývalé školy se nyní nachází obecní úřad. V budově obecného úřadu mají místní obyvatelé možnost pořádat ve velké zasedací místnosti různé oslavy.⁹⁸

Obr. č. 41 – Fotografie: Líšina – kaple u zastávky; zdroj: vlastní

Líšťany

Obec Líšťany, ležící v okrese Plzeň-sever, má celkem 769 obyvatel⁹⁹. Místo, jenž by mohla být místní náves, kde se obyvatelé setkávají a kde lze realizovat živou kulturu, je hned u zastávky autobusu a místního konzumu.

Obr. č. 42 – Fotografie: Líšťany – náves (záběr na zastávku); zdroj: vlastní

---

⁹⁷ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁹⁸ O obci: Líšina - oficiální web obce (lisina.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

⁹⁹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Merklín

V obci Merklín s 1 189 obyvateli, ležící v okrese Plzeň-jih, se nachází nejenom mateřská škola, základní škola, Merklínský pivovar Krokodýl, hospoda s bowlingem, obchod s potravinami, ale i softbalové hřiště. Softbalový klub funguje v Merklíně již od roku 1991.¹⁰⁰ Další důležitá místa, která se v obci nachází: benzínová pumpa, pošta a fotbalové hřiště.

Obr. č. 43 – Fotografie: Merklín - návěs; zdroj: vlastní

Myslinka

Dle jejich stránek zde žije 225 obyvatel¹⁰¹, ale podle Českého statistického úřadu k 1. lednu 2023 v Myslince žije obyvatel 281. Ať tak či tak, jedná se o malou obec, ve které na návsi najdeme i dětské hřiště. Po osobním rozhovoru s místním obyvatelem funguje v obci hospoda, ale jako klub. Dříve v obci byl i obchod a základní i mateřská škola, ale ani jedno už zde nefunguje.

Obr. č. 44 – Fotografie: Myslinka – dětské hřiště, nástenky; zdroj: vlastní

---

¹⁰⁰ Softball Club Merklín (softballmerklin.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

¹⁰¹ Současnost - Oficiální stránky obce Myslinka ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

Nadryby

V obci Nadryby trvale bydlí 137 obyvatel¹⁰². Obec láká i spoustu chalupářů, protože se nachází blízko řeky Berounky. Na místní návsi se nachází kostel u rybníka, je to velice okouzující místo.

Obr. č. 45 – Fotografie: Nadryby – návés s kostelem u rybníku; zdroj: vlastní

Náklov

Náklov, část obce Líšťany, má prostor, který lze brát jako návés, ale žije zde pouze 34 obyvatel¹⁰³ a nejezdí zde ani autobus.

Obr. č. 46 – Fotografie: Náklov – návés s kapličkou; zdroj: vlastní

Nová Jezná

V okrese Plzeň-sever se nachází část obce Úlice a tou je vesnice Nová Jezná s 69 obyvateli¹⁰⁴.

---

¹⁰² Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

¹⁰³ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

¹⁰⁴ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Obr. č. 47 – Fotografie: Nová Jezná – náves s kontejnery na tříděný odpad; zdroj: vlastní

Osek

Osek, část obce Řenče, ležící v okrese Plzeň-jih, má celkem 111 obyvatel¹⁰⁵. V Oseku za místo setkávání, tak jako i v jiných obcích, slouží hlavně místní hospoda. Místo, jenž by šlo považovat za náves tu mají, ale neočekávám, že to bude místo setkávání.

Obr. č. 48 – Fotografie: Osek - kaple; zdroj: vlastní

Pernarec

Větší obec Pernarec se 727 obyvateli¹⁰⁶ se nachází v okrese Plzeň-sever. V obci je velmi dostatečná občanská vybavenost, kterou jsou školy i obchod s potravinami, zároveň je v obci klid. Úplně nelze říct, že jejich náves by mohla být inspirací pro ostatní, jestli se jedná o prostor, který zde funguje i jako autobusová zastávka.

---

¹⁰⁵ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

¹⁰⁶ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Obr. č. 49 – Fotografie: Pernarec – veřejný volný prostor u autobusové zastávky; zdroj: vlastní

Písek

Písek, část obce Líšňany, v okrese Plzeň-sever, má 59 trvale žijících obyvatel¹⁰⁷. Kousek od autobusové zastávky, která je u rybníka, se nachází prostor, jenž lze považovat za místní náves u dětského hřiště, které vypadá udržovaně.

Obr. č. 50 – Fotografie: Písek – zastávka na autobus u rybníku; zdroj: vlastní

Plešnice

Obec Plešnice s přibližně 290 obyvateli se nachází v okrese Plzeň-sever.¹⁰⁸ Jedná se o klidnou vesnici, která nabízí v okolí zajímavá místa k návštěvě. Turistickým místem k návštěvě je například zřícenina hradu Buben, která se nachází v lese a nabízí přístup kdykoliv. Dokonce ani na zřícenině nechybí lavička s výhledem.

---

¹⁰⁷ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

¹⁰⁸ Obec Plešnice (plesnice.cz) ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

Obr. č. 51 – Fotografie: Plešnice – návěs s kapličkou; zdroj: vlastní

Plevňov

Plevňov má pouze 28 obyvatel¹⁰⁹, jedná se o část obce Řeňče v okrese Plzeň-jih. V této obci se nenachází nic zajímavého.

Pňovany

Pňovany, velmi známé díky Pňovanskému mostu, mají jedno minus a tím je, že vlaková zastávka Pňovany je od obce velmi vzdálená. Dále už má vesnice jen plusy, kterými jsou například krásná návěs u rybníka s příjemným posezením. Žije zde 521 obyvatel.¹¹⁰

Obr. č. 52 – Fotografie: Pňovany – návěs s rybníkem; zdroj: vlastní

Přehýšov

V okrese Plzeň-sever leží obec Přehýšov, ve které žije 556 obyvatel.¹¹¹ Jako moderní zajímavost této obce lze uvést, že zde funguje příjemný wellness Tara.

---

¹⁰⁹ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

¹¹⁰ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

¹¹¹ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

Obr. č. 53 – Fotografie: Přehýšov – nástěnky u kostela; zdroj: vlastní

Příšov

Obec Příšov, ve které žije 329 obyvatel¹¹², se nachází v okrese Plzeň-sever. Vesnice působí přívětivě, jen by bylo potřeba ideálně laviček na návsi, kde je krásný prostor.

Obr. č. 54 – Fotografie: Příšov – kaple u zastávky; zdroj: vlastní

Rochlov

Obec Rochlov leží v okrese Plzeň-sever. V Rochlově bydlí 310 obyvatel.¹¹³ Fotografie je vytvořená na návsi Rochlov, kde se v létě konají různé akce – například koncert živé kapely, pouťová zábava atd. Bílý dům na fotografii je místní obchod s potravinami, který při těchto venkovních akcích slouží jako hospoda – nabízí zde točené i netočené tekutiny, ale i rychlé jídlo.

---

¹¹² Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

¹¹³ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

Obr. č. 55 – Fotografie: Rochlov - náves; zdroj: vlastní

Řenče

Obec Řenče s 915 obyvateli¹¹⁴ má celkem dobrou občanskou vybavenost – obchod, mateřskou i základní školu (pouze od prvního do pátého ročníku), hospodu se sálem, kde se pořádají různé akce (jarmarky, školní představení, koncerty, ale i cvičení atd.), koupaliště, „dolní“ i „horní“ autobusovou zastávku atd. V základní škole jsou spojené třídy – je zde 1. stupeň (1. – 5. ročník), ale pouze 2 místnosti. Počet pedagogů ani žáků není úplně vysoký, takže v takto malé škole jiná možnost než spojené třídy ani není.

Pod působnost obce spadají tyto místní části - Háje, Knihy, Libákovice, Osek, Plevňov, Vodokrty.¹¹⁵

Obr. č. 56 – Fotografie: Řenče – „horní“ autobusová zastávka u školy; zdroj: vlastní

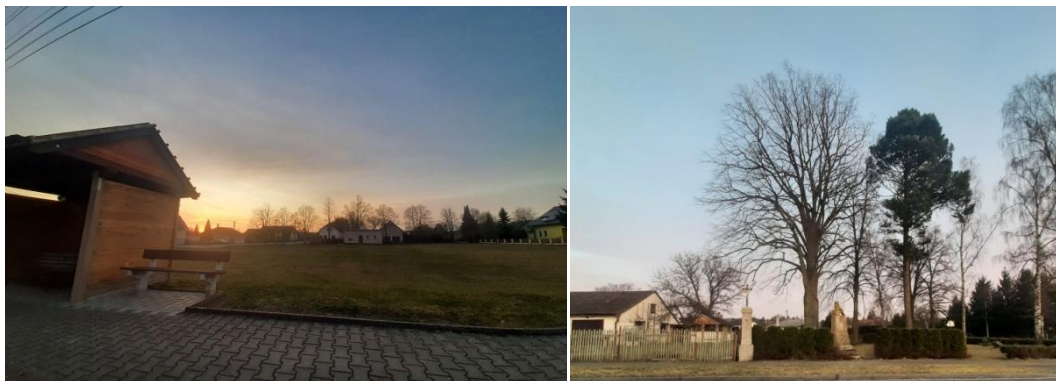
---

¹¹⁴ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

¹¹⁵ Základní údaje o obci - Oficiální stránka obce Řenče (rence.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

Skašov

205 obyvatel¹¹⁶ bydlí v obci Skašov, která se nachází v okrese Plzeň-jih. Tato obec je známá a oblíbená v okolí i díky koupališti. Byť se nejedná o moderní koupaliště, nachází se u něj i hřiště na míčové hry, nabízí dostatek místa na trávě ve stínu, ale i altán k posezení a hospodu, proto bývá dost oblíbené pro místní i přesporní. Vstup na koupaliště je zpoplatněn symbolickou částkou, ale místní zde neplatí za vstup na koupaliště nic.

Obr. č. 57 – Fotografie: Skašov – zastávka u zeleně; zdroj: vlastní

Obr. č. 58 – Fotografie: Skašov – park s pomníky naproti zastávce; zdroj: vlastní

Svárkov

Svárkov, část obce Letiny, je klidná malá vesnice s 59 obyvateli¹¹⁷, jenž velmi překvapila svojí návsi, kde se nachází rybník, zastávka, kaple, pomník i lavičky.

Obr. č. 59 – Fotografie: Svárkov - náves; zdroj: vlastní

---

¹¹⁶ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

¹¹⁷ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

Tlučná

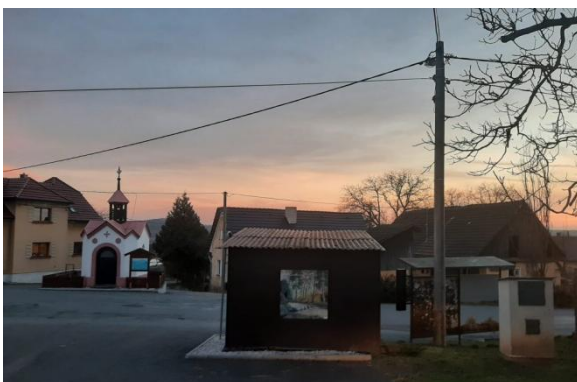
Větší navštívenou obcí byla obec Tlučná s 3 348 obyvateli (ke dni 31. prosince 2022)¹¹⁸. V této větší obci je kompletní občanská vybavenost jako je mateřská škola, základní škola, obchody s potravinami, hospody, koupaliště. Místní náves se nachází u hospody, kde jsou i nástěnky a autobusová zastávka.

Obr. č. 60 – Fotografie: Tlučná – náves (hospoda, zastávka, nástěnky, kontejnery, zeleň); zdroj: vlastní¹¹⁹

Týniště

Týniště je obec v okrese Plzeň-jih s 51 obyvateli¹²⁰. V obci se nachází krásně malovaná autobusová zastávka hned na návsi a dále je zde velmi oblíbená Svatební stodola.

Obr. č. 61 – Fotografie: Týniště – autobusová zastávka u kaple; zdroj: vlastní

---

¹¹⁸ Statistické údaje - Oficiální stránky obce Tlučná (obec-tluca.cz) ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

¹¹⁹ Poznámka k obr. č. 60 – jedná se o dvě fotografie focené v jeden moment spojené do jednoho obrázku

¹²⁰ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

Újezd

Újezd je část obce Horšice (v okrese Plzeň-jih) má malou návěs s lavičkou, kde dřív býval strom a vypadalo to mnohem lépe, než je na pořízené fotografii. V obci k roku 2021 bylo zaevidováno 119 obyvatel.¹²¹

Obr. č. 62 – Fotografie: Újezd - návěs; zdroj: vlastní

Újezd nade Mží

Újezd nade Mží je malá obec s krásnou návěsí, která se nachází v okrese Plzeň-sever a žije zde pouze 106 obyvatel¹²². Z mého pohledu se jedná určitě o nejkrásnější návěs ze všech navštívených obcí. Je zde unikátní autobusová zastávka, naproti krásné posezení v zeleni u rybníka. Kousek od místní návěsi se nachází fotbalové hřiště s občerstvením.

Obr. č. 63 – Fotografie: Újezd nade Mží – krásná návěs; zdroj: vlastní

---

¹²¹ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

¹²² Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Úlice

Obec Úlice, v okrese Plzeň-sever má podle posledního zkoumání Českého statistického úřadu ke dni 1. ledna 2023 celkem 455 obyvatel.¹²³ Na fotografii je vidět autobusová zastávka u zeleně, která se nachází kousek od Obecního úřadu.

Obr. č. 64 – Fotografie: Úlice – zastávka u zeleně; zdroj: vlastní

Obr. č. 65 – Fotografie: Úlice – Obecní úřad; zdroj: vlastní

Vodokrty

Ve vesnici Vodokrty, jenž jsou část obce Řenče, ležící v okrese Plzeň-jih, mají 166 obyvatel¹²⁴. Po levé straně směrem na Přeštice se nachází velký rybník, kde každý rok jsou labutě, které lákají lidi k procházce okolo rybníka.

Obr. č. 66 – Fotografie: Vodokrty – autobusová zastávka u kapličky; zdroj: vlastní

Zemětice

Zemětice leží v okrese Plzeň-jih, bydlí zde 322 obyvatel.¹²⁵ Součástí obce jsou Chalupy a Čelákovy. Z bývalé školy je nyní obecní úřad.

---

¹²³ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 26. 02. 2024]

¹²⁴ Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 02. 03. 2024]

Obr. č. 67 – Fotografie: Zemětice – náves; zdroj: vlastní

Žilov

V obci Žilov, která leží v okrese Plzeň-sever, žije 446 obyvatel¹²⁶. To, co zde by mohla být místní náves, je zelený plac z kopce u zastávky, kde se nachází i památník.

Obr. č. 68 – Fotografie: Žilov; zdroj: vlastní

---

¹²⁵ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 09. 03. 2024]

¹²⁶ Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz) ; [online]. [cit. 27. 02. 2024]

Co se v obci nachází

V rámci objížďení obcí a částí obcí bylo zkoumáno, co která vesnice má či nemá. Prioritou jedna bylo zaměření na náves (nebo alespoň na to, co by mohla být místní náves). Nebylo by úplně přehledné se u každé obce rozepisovat o všech kategoriích, zda se tam nachází nebo ne. Proto byly v předchozí kapitole zmíněné jen některé kategorie u některých vesnic. Tabulka bude v příloze této diplomové práce.

Kategorie „zda se v obci nachází“, na které byla tabulka zaměřená: náves, zastávka, kaple, dětské hřiště, hospoda, udržované fotbalové hřiště, zelená plocha "hřiště", hřbitov, lavičky, obchod, rybník, nástěnka, koupaliště, základní škola, mateřská škola, hasičárna.

Pro lepší přehled je zde přidána tabulka, ve které je shrnuto, v kolika obcích se dané místo nebo věc nachází nebo nenachází. Celkový počet navštívených obcí a částí obce v Plzeňském kraji byl 55.

Ohledně návsi se jedná často o subjektivní pohled a zkušenosti autorky diplomové práce a jejího doprovodu L. Černého, co by na daném místě mohlo být návsi a jestli to opravdu vnímat jako náves. Ovšem i v dost případech se jedná o odpověď od místních obyvatel.

	NACHÁZÍ	NENACHÁZÍ
NÁVES	47	8
ZASTÁVKA	53	2
KAPLE	44	11 (ale v 5 se nachází kostel)
DĚTSKÉ HŘIŠTĚ	43	12
HOSPODA	37 (z toho v 1 obci jen klub)	18
UDRŽOVANÉ FOTBALOVÉ HŘIŠTĚ	16	39 (v 1 nohejbalové hřiště, v 1 tenisový kurt)
ZELENÁ PLOCHA „HŘIŠTĚ“	19	36
HŘBITOV	12	43
LAVIČKY	46	9
OBCHOD	27	28
RYBNÍK	38	17
NÁSTĚNKA	55	0

KOUPALIŠTĚ	13	42
ZÁKLADNÍ ŠKOLA	12	43
MATEŘSKÁ ŠKOLA	13	42
HASIČARNA	27	28

Tabulka č. 1 – Kategorie „zda se v obci nachází“; zdroj: vlastní

Z navštívených obcí tak pouze ve 4 z nich se nachází veškeré (důležité) body, na které bylo zaměřeno - obchod s potravinami, mateřská škola, základní škola, koupaliště, fotbalové hřiště, hasičárna, hřbitov, dětské hřiště, náves, nástěnka. Kromě bodu „zelená plocha – hřiště“, to bylo přidáno z důvodu, že možnost jít si zakopat ve vesnicích je, ale pro lepší rozdělení, že tam se moc lidí spíše neschází (viz například Libákovice – brány tam jsou, ale nikdo tam nechodí ani se tam nehraje). Ve 3 z nich se nachází kaple, ale v té 4. se nachází kostel, ale náboženská památka se v obci vyskytuje. Jedná se o obce Ledce, Letiny, Merklín, Tlučná.

Závěr

Tato diplomová práce se věnovala veřejnému prostoru. Ve shrnutí lze říci, že veřejným prostorem může být cokoli, co je veřejně a bezplatně přístupné, ať už se jedná o prostor fyzický nebo prostor virtuální. Přístup někde může být časově omezen, ale to z důvodu ochrany proti vandalismu, jedná se hlavně o veřejné zahrady, dětská hřiště nebo hřbitovy.

Na tvorbě veřejného prostoru se podílíme my všichni. Zatímco o jeho péči se starají převážně obce z veřejného rozpočtu, kvalitu veřejného prostoru si v určité míře utváříme sami, a to tím, jakým způsobem veřejný prostor užíváme. I udržování čistoty a zamezení znečištění (vyhození odpadu mimo koš nebo nesebrání psích exkrementů) je dobrým krokem k úspěchu udržení.

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zjistit, jak vypadá a funguje veřejný prostor v menších obcích a v částech obcí Plzeňského kraje. Celkem při tomto osobním výzkumu bylo navštíveno 32 obcí a 23 částí obcí, celkem tedy 55 vesnic v Plzeňském kraji s počtem obyvatel od 9 do 3 348, průměrný počet obyvatel byl zaokrouhleně 409. Většina (47) z těchto navštívených míst mělo návěs, ale jen pár z nich krásnou návěs, která by obyvatele lákala k tomu, aby se na návsi zdržovali. Život lidí na vesnicích najdeme spíše na dětských hřištích, fotbalových hřištích při zápasech a v hospodách. Velmi časté místo na setkávání jsou z důvodu nezbytné aktivity autobusové zastávky, které v dost případech jsou přímo nebo v blízkosti návsi. Často zastávky jsou jediné místo, kam se člověk může posadit, i když zrovna nečeká na veřejnou dopravu.

V malých obcích mají nevýhodu a tou jsou menší finance než ve městech, ale na druhou stranu je zde i výhoda ve větší skupinové soudržnosti a pokud obyvatelé mají zájem něčeho dosáhnout, tak zde věřím, že se o to spíše budou snažit, viz například dětské hřiště v Chalupách, část obce Zemětice, které bylo vybudováno místními obyvateli z jejich kapsy a v jejich čase. Dalším příkladem může být vytvoření posezení v Horušanech, část obce Soběkury, kde místní ve volném čase budovali venkovní posezení i s novou boudou u malého rybníka, kde se v létě často konají různé akce.

Některé navštívené obce byly z mého pohledu zklamáním, že se tam nic nenachází, jen se tou obcí prostě projede do jiné a někdy ani to ne, protože se jedná o slepou cestu. Každopádně větší procento bylo spíše pozitivní, hlavně pro to, že i tam,

kde jsem to původně vůbec nečekala, protože se jednalo o obce, kterými jsem dříve jenom projížděla (například Lelov, okres Plzeň-jih), skrývalo krásnou návěs s kaplí a lavičkami na veřejné zeleni poblíž místní hospody s venkovním posezením. Dalším pozitivním výsledkem byl počet dětských hřišť, byť některé by mohly nabízet více zábavy, i něco je rozhodně lepší než nic.

Jelikož veřejný prostor může velice ovlivňovat naše životy, je proto důležité se o veřejný prostor více zajímat a pečovat o něj. Fungování veřejného prostoru v menších obcích je o něco chudší než ve městech, myšleno, že není tak často využíván. I tak jsou stále možnosti kde se scházet a z mého pohledu mi přijde, že dost obcí na tom dost pracuje. Některé obce mají svoje tradice, které poctivě dodržují - např. často bývá u rozsvícení vánočního stromečku na návsi, že zde je vystoupení „místních talentů“ – ať už se zpívá nebo hraje na hudební nástroj, je to krásná oficiální příležitost, kdy se na veřejném prostoru sejde většina obyvatel a navážou spolu sociální kontakty. Rozsvícení stromečku bývá i ve městech, ale už se nejedná o takovou událost, kam by dorazila většina místních obyvatel, což třeba v Plzni není ani úplně možné a do města spíše dorazí i lidé z jiných obcí.

Veřejný prostor v menších obcích ve většině případů existuje a i funguje, i když ne v tak velkém měřítku jako ve městech. Občas bývá těžko odhadnutelné, co v dané obci mají jako jejich hlavní návěs, ale jen v malém procentu se návěs v obci nenachází (z 55 navštívených obcí a částí obcí nebyla dle subjektivního názoru v 8 případech), ale i bez návsi se v některých případech ve vsi veřejný prostor nacházel.

Díky veřejným prostorům je možnost poznávat kulturní hodnoty měst a obcí. Jsou to právě veřejné prostory, které utváří město městem a vesnici vesnicí. Věřím, že cíle této diplomové práce na téma „Veřejný prostor“ byly splněny.

Resumé

The diploma thesis is divided into a theoretical and an analytical part. In the theoretical part, basic concepts are explained: public spaces, public interest, squares, streets, parks and living culture. The analytical part is focused on the main purpose of the diploma thesis, which was to find out how public space works in village. The survey was carried out by personal investigation, when the author of this thesis visited small villages.

Personal investigation has shown that the public space in all villages is not fully functioning. 55 villages were visited.

The author of this diploma's thesis on the topic "Public space" believes that the objectives of the said thesis have been met.

Klíčová slova

Veřejný prostor, veřejná prostranství, obce, města

Key Words

Public space, open space, village, city

Seznam literárních zdrojů

ČABLOVÁ, Markéta. Kvalita veřejných prostorů a její rozvoj: faktory rozvoje veřejných prostorů = Quality of public space and its development : factors of public space development : zkrácená verze Ph.D. Thesis. [Brno: VUTIUM], c2005. ISBN 80-214-3073-7.

ČABLOVÁ, Markéta. Prostory: průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství. Brno: Partnerství, 2013. ISBN 978-809-0491-861.

ČABLOVÁ, Markéta, Magdalena MACEKOVÁ, Lumír MÍČÁK, Martin NAWRATH, Marie ŘÍMANOVÁ, Robert SEDLÁK a Petra ŠILBERSKÁ. Kvalitní veřejné prostory: Metodika tvorby a obnovy veřejných prostranství. Brno: Nadace Partnerství, 2011

GEHL, Jan. *Města pro lidi*. Brno: Partnerství, c2012. ISBN 978-80-260-2080-6.

GEHL, Jan. Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství. Brno: Nadace Partnerství, 2000. ISBN 80-85834-79-0.

GEHL, Jan a GEMZØE, Lars. *Nové městské prostory*. Šlapanice: ERA, 2002. ISBN 80-86517-09-8.

HNILIČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. Brno: ERA, 2005. ISBN 80-7366-028-8.

KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1.

KOVÁŘ, Jan; PEŘINKOVÁ, Martina a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Hřbitov jako veřejný prostor*. Praha: Gasset ve spolupráci s VŠB-TU Ostrava, 2014. ISBN 978-80-87079-44-7.

KRATOCHVÍL, Petr (ed.). *Veřejný prostor v ohrožení?: aktuální problémy městského veřejného prostoru z pohledu společenských disciplín*. Praha: Artefactum, 2018. ISBN 978-80-88283-18-8.

MELKOVÁ, Pavla. *Manuál veřejné prostranství Praha*. manuál VP Praha.pdf ; [online].

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9

ŠTENCEL, Václav; SOUČEK, Vladimír a ŠONSKÝ, Drahošlav. Architektonické úpravy veřejných prostranství. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1983.

VARVAŘOVSKÝ, Pavel. Pohřebnictví. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv). Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2013. ISBN 978-80-904579-5-9.

Veřejný prostor, veřejná prostranství: sborník z konference AUÚP, Znojmo 21.-22.11.2013. Brno: Ústav územního rozvoje, 2013. ISBN 978-80-87318-27-0.

Veřejná prostranství: sborník z konference AUÚP ČR, Pardubice 8.-9.11.2018. Brno: Ústav územního rozvoje, 2019. ISBN 978-80-87318-74-4.

Seznam použitých zákonů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 256/2001 Sb., Zákon o pohřebnictví a o změně některých zákonů

Zákon č. 122/2004 Sb., Zákon o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam webových zdrojů

15 PRINCIPŮ PRO KVALITNÍ VEŘEJNÝ PROSTOR - Akademie městské mobility (akademiamobility.cz)

BRABEC, Tomáš. Zdi mezi námi: gated communities v současném Česku | PragueWatch: Praha pod lupou (wordpress.com)

Co je Pasáž? Význam slova, co znamená pojem, termín, heslo (superia.cz)

Čerňovice (cernovice.info)

Deník veřejné správy - Umíte si představit, že by v ČR bylo 200 obcí? (dvs.cz)

Heřmanova Hut' (hermanovahut.cz)

Historie a současnost - Oficiální stránky obce Kotovice

Josef Pleskot citát: „Pokud veřejný prostor dokáže nekonfliktně navádět lidi tak, aby se vstřícně kontaktovali, je to pro mě nejvyšší míra je...“ (citaty.net)

Kam se poděl život ve veřejném prostoru? - Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)

KELTSKÁ OPPIDA - OPIDUM ZÁVIST, STRADONICE, TŘÍSOV, HRAZANY .: POHANSTVÍ (pohanstvi.net)

Kultura – Sociologická encyklopedie (cas.cz)

Libákovice - Oficiální stránka obce Řenče (rence.cz)

Občané, architekti a veřejná správa: Určení rolí v participativních procesech - Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)

Obec Soběkury - Oficiální stránky obce Soběkury (sobekury.cz)

O obci: Líšina - oficiální web obce (lisina.cz)

O obci - Oficiální stránky obce Česká Bříza (ceska-briza.cz)

Obec Plesnice (plesnice.cz)

Obyvatelstvo | ČSÚ (czso.cz)

Plzeň - Počet obyvatel (obyvateleceska.cz)

Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2023 | ČSÚ (czso.cz)

Softball Club Merklín (softballmerklin.cz)

Současnost - Oficiální stránky obce Myslinka

Spolky - Oficiální stránka obce Dolní Lukavice (dolni-lukavice.cz)

Sportovní rybolov - Oficiální stránky obce Dolce (obec-dolce.cz)

Statistické údaje - Oficiální stránky obce Tlučná (obec-tlucna.cz)

Titulní strana - Oficiální stránky obce Dolany (dolany-ps.cz)

Ústava České republiky (psp.cz)

Veřejný prostor | iprpraha.cz

Veřejný prostor/Veřejný prostor - Proměny pro města (promenypromesta.cz)

Veřejný prostor/Význam parků - Proměny pro města (promenypromesta.cz)

Vytvořte si citaci | Generátor Citace.com

Výsledky sčítání 2021 - otevřená data | ČSÚ (czso.cz)

Výstupní objekt VDB (czso.cz) období 31. 12. 2021

Základní údaje o obci - Oficiální stránka obce Řenče (rence.cz)

Zvířata u řeky v Plzni někdo krmil kýblem uzenin. Vrchol hlouposti, zlobí se ochránáři |
ZPRÁVY - Plzeň | REGIONPLZEN.CZ

Ostatní zdroje

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 AS
11/2003-164

Zkratky

atd. = a tak dále

č. = číslo

ČSCh = Český svaz chovatelů

např. = například

Sb. = Sběrka zákonů a mezinárodních smluv

TJ = tělocvičná jednota

tzv. = tak zvané

Seznam obrázků

- Obr. č. 1 – Biskupin; zdroj: <https://medievalheritage.eu/pl/strona-glowna/zabytki/polska/biskupin-grod/>
- Obr. č. 2 – Oppidum; zdroj: <http://www.pohanstvi.net/inde.php?menu=keltioppida>
- Obr. č. 3 – Fotografie: Fora Romana; zdroj: vlastní
- Obr. č. 4 – Fotografie: Plzeň – ulice; zdroj: vlastní
- Obr. č. 5 – Fotografie: Plzeň – náměstí; zdroj: vlastní
- Obr. č. 6 – Fotografie: Plzeň – park; zdroj: vlastní
- Obr. č. 7 – Fotografie: Mikulov – náměstí; zdroj: vlastní
- Obr. č. 8 – Organizace obcí do stupňů; zdroj: vlastní zpracování
- Obr. č. 9 – Fotografie: Bítov – náves u rybníka a zastávky; zdroj: vlastní
- Obr. č. 10 – Fotografie: Blatnice – fotbalové hřiště; zdroj: vlastní
- Obr. č. 11 – Fotografie: Čelákovy - zastávka; zdroj: vlastní
- Obr. č. 12 – Fotografie: Čerňovice – náves u rybníku s kapličkou; zdroj: vlastní
- Obr. č. 13 – Fotografie: Čerňovice – náves u rybníku (zastávka, nástěnka); zdroj: vlastní
- Obr. č. 14 – Fotografie: Česká Bříza – náves s kaplí a zastávkou; zdroj: vlastní
- Obr. č. 15 – Fotografie: Dolany - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 16 – Fotografie: Dolce – náves u hasičárny; zdroj: vlastní
- Obr. č. 17 – Fotografie: Dolní Lukavice - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 18 – Fotografie: Dolní Vlkyš - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 19 – Fotografie: Doubrava – zastávka u kaple na návsi; zdroj: vlastní
- Obr. č. 20 – Fotografie: Heřmanova Huť – hřiště Pond; zdroj: vlastní
- Obr. č. 21 – Fotografie: Hněvnice - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 22 – Fotografie: Hněvnice – pokračování návsi; zdroj: vlastní
- Obr. č. 23 – Fotografie: Horní Lukavice – kaple na návsi; zdroj: vlastní
- Obr. č. 24 – Fotografie: Horušany – náves (kaple, zastávka); zdroj: vlastní
- Obr. č. 25 – Fotografie: Hoříkovice – zastávka na návsi u kapličky; zdroj: vlastní
- Obr. č. 26 – Fotografie: Hracholusky - zastávka u kaple; zdroj: vlastní
- Obr. č. 27 – Fotografie: Chalupy – hřiště a posezení u rozhledny; zdroj: vlastní
- Obr. č. 28 – Fotografie: Chotíkov; zdroj: vlastní
- Obr. č. 29 – Fotografie: Chrančovice – zastávka u zámku; zdroj: vlastní
- Obr. č. 30 – Fotografie: Chrástov – kaplička; zdroj: vlastní
- Obr. č. 31 – Fotografie: Chrástov – nástěnka, kontejnery; zdroj: vlastní
- Obr. č. 32 – Fotografie: Jezná – nástěnky a lavičky u místního kostelu; zdroj: vlastní
- Obr. č. 33 – Fotografie: Kotovice – náves u rybníka; zdroj: vlastní
- Obr. č. 34 – Fotografie: Krasavce – autobusová zastávka u kaple; zdroj: vlastní

- Obr. č. 35 – Fotografie: Kucíny – koupaliště uprostřed obce; zdroj: vlastní
- Obr. č. 36 – Fotografie: Ledce – volný prostor u dětského hřiště; zdroj: vlastní
- Obr. č. 37 – Fotografie: Lelov – náves s kaplí (zdálky); zdroj: vlastní
- Obr. č. 38 – Fotografie: Lelov – náves s kaplí (zblízka); zdroj: vlastní
- Obr. č. 39 – Fotografie: Letiny - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 40 – Fotografie: Libákovice - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 41 – Fotografie: Líšina – kaple u zastávky; zdroj: vlastní
- Obr. č. 42 – Fotografie: Líšťany – náves (záběr na zastávku); zdroj: vlastní
- Obr. č. 43 – Fotografie: Merklín - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 44 – Fotografie: Myslinka – dětské hřiště, nástěnky; zdroj: vlastní
- Obr. č. 45 – Fotografie: Nadryby – náves s kostelem u rybníku; zdroj: vlastní
- Obr. č. 46 – Fotografie: Náklov – náves s kapličkou; zdroj: vlastní
- Obr. č. 47 – Fotografie: Nová Jezná – náves s kontejnery na tříděný odpad; zdroj: vlastní
- Obr. č. 48 – Fotografie: Osek - kaple; zdroj: vlastní
- Obr. č. 49 – Fotografie: Pernarec – veřejný volný prostor u autobusové zastávky; zdroj: vlastní
- Obr. č. 50 – Fotografie: Písek – zastávka na autobus u rybníku; zdroj: vlastní
- Obr. č. 51 – Fotografie: Plešnice – náves s kapličkou; zdroj: vlastní
- Obr. č. 52 – Fotografie: Pňovany – náves s rybníkem; zdroj: vlastní
- Obr. č. 53 – Fotografie: Přehýšov – nástěnky u kostela; zdroj: vlastní
- Obr. č. 54 – Fotografie: Příšov – kaple u zastávky; zdroj: vlastní
- Obr. č. 55 – Fotografie: Rochlov - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 56 – Fotografie: Řenče – „horní“ autobusová zastávka u školy; zdroj: vlastní
- Obr. č. 57 – Fotografie: Skašov – zastávka u zeleně; zdroj: vlastní
- Obr. č. 58 – Fotografie: Skašov – park s pomníky naproti zastávce; zdroj: vlastní
- Obr. č. 59 – Fotografie: Svárkov - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 60 – Fotografie: Tlučná – náves (hospoda, zastávka, nástěnky, kontejnery, zeleň); zdroj: vlastní
- Obr. č. 61 – Fotografie: Týniště – autobusová zastávka u kaple; zdroj: vlastní
- Obr. č. 62 – Fotografie: Újezd - náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 63 – Fotografie: Újezd nade Mží – krásná náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 64 – Fotografie: Úlice – zastávka u zeleně; zdroj: vlastní
- Obr. č. 65 – Fotografie: Úlice – Obecní úřad; zdroj: vlastní
- Obr. č. 66 – Fotografie: Vodokrty – autobusová zastávka u kapličky; zdroj: vlastní
- Obr. č. 67 – Fotografie: Zemětice – náves; zdroj: vlastní
- Obr. č. 68 – Fotografie: Žilov; zdroj: vlastní

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Kategorie „zda se v obci nachází“; zdroj: vlastní

Přílohy

Vlastní vytvořená tabulka, kde je zaznamenáno, zda se jedná o obec nebo část obce, počet obyvatel a co se v obci nachází nebo nenachází.

	Obec/Část	Obyvatelé	Náves	Zastávka	Kaple	Dětské hřiště	Hospoda	Udržívané fotbalové hřiště	Zelená plocha "hřiště"	Hřbitov	Lavičky	Obchod	Rybník	Nástěnka Koupaliště	ZŠ	MŠ	Hasičárna
Bitov	Č	56	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Blatnice	O	891	ANO	ANO	NE, ko	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
Čelákovy	Č	114	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Čerňovice	O	203	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO
Česká Bříza	O	610	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE, ale je tu tenisový kurt	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Dolany (Plzeň-sever)	O	295	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Dolce	O	290	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Dolní Lukavice	O	1103	ANO	ANO	NE, ko	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO
Dolní Víkyně	Č	154	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Doubrava	Č	263	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Heřmanova Huť	O	1900	ANO	ANO	NE, ko	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
Hněvnice	O	117	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE, ale je tu nohejbalové	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Horní Lukavice	O	515	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO
Horušany	Č	221	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE
Hořkovic	Č	85	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Hracholusky	Č	91	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO
Chalupy	Č	39	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Chotikov	O	1281	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
Chrančovice	Č	119	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Chrástov	Č	9	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Jezná	Č	45	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Kotovice	O	302	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE
Krasavce	Č	88	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	NE

	Obec/Část	Obyvatelé	Náves	Zastávka	Kaple	Dětské hřiště	Hospoda	Udržívané fotbalové hřiště	Zelená plocha "hřiště"	Hřbitov	Lavičky	Obchod	Rybník	Nástěnka Koupaliště	ZŠ	MŠ	Hasičárna
Kučiny	Č	122	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO
Ledce	O	885	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO*	ANO	ANO
Lelov	Č	97	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Letiny	O	674	ANO	ANO	NE, ko	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Libákovice	Č	163	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Líšina	O	150	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE
Lišňany	O	769	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE
Merklín	O	1189	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Myslinka	O	281	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO*	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	NE
Nadryby	O	137	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Náklon	Č	34	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Nová Jezná	Č	69	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Osek	Č	111	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	NE
Permarec	O	727	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO
Písek	Č	59	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Plešnice	O	290	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO
Plevňov	Č	28	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Přovany	O	521	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
Přehýšov	O	556	ANO	ANO	NE, ko	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Příšov	O	329	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Rochlov	O	310	ANO	ANO	NE, zá	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Řeňče	O	915	ANO	ANO	NE, ko	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Skašov	O	205	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO

	Obec/Část	Obyvatelé	Náves	Zastávka	Kaple	Dětské hřiště	Hospoda	Udržívané fotbalové hřiště	Zelená plocha "hřiště"	Hřbitov	Lavičky	Obchod	Rybník	Nástěnka Koupaliště	ZŠ	MŠ	Hasičárna
Svářkov	Č	59	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Tlučná	O	3348	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Týniště	O	51	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO	NE	NE	ANO
Újezd	Č	119	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Újezd nade Mží	O	106	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Úlice	O	455	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO
Vodokřty	Č	166	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE
Zemětice	O	322	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE
Žilov	O	446	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE